

VAJAT ERP

DOK HOLIDEJ

SMRT PRESTUPNIKA

BROJ 103

CENA 2 DINARA

KADA POSETITE
GENERALNO ZASTUPNIŠTVO ŠVAJCARSKE FIRME

DARWIL

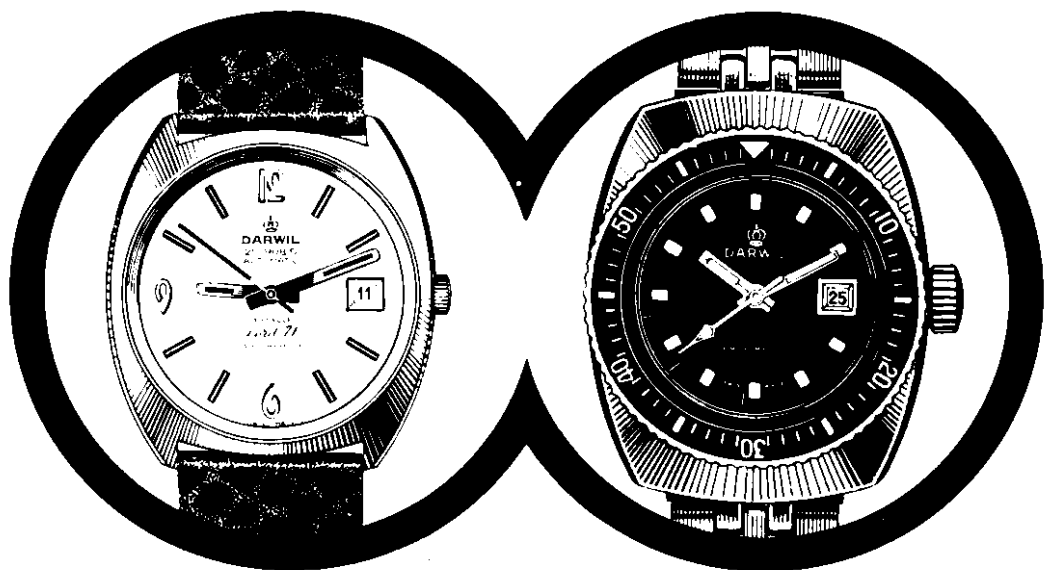
TRST PIAZZA S. ANTONIO NUOVO 4 / I-II

MOĆI ĆETE DA IZABERETE JEDAN OD PREKO 600 TIPOVA
ČASOVNIKA „DARWIL“ I „ARETTA“ POZNATIH PO
PRECIZNOSTI I ELEGANCIJI OBLIKA.
TOM PRILIKOM NE PROPUSTITE DA OBRATITE PAŽNJU
NA NAJVEĆI IZBOR ZLATNOG NAKITA U EVROPI, PO
SVETSKIM KONKURENTNIM CENAMA, IZRAĐENOG OD 14,
18 I 22-KARATNOG, SLUŽBENO KONTROLISANOG ZLATA!

PREPORUČUJEMO

ZA VAS — ČASOVNIK LORD 71
ZA VAŠU SUPRUGU — ČASOVNIK LADY 71
SA UGRAĐENIM DARBLOCKOM KOJI ŠTITI OD POTRESA
I UDARA

CASOVNIKE „DARWIL“ I „ARETTA“ MOŽETE NABAVITI
I U SPECIJALIZOVANIM TRGOVINAMA I ROBNIM
KUĆAMA U JUGOSLAVIJI!
SERVISI ZA ODRŽAVANJE POSTOJE U SVIM VEĆIM
MESTIMA

SMRT PRESTUPNIKA

Naslov originala:

WILLIAM MARK

KILBY STIRBT

Copyright 1971

by Martin Kelter Verlag

SMRT PRESTUPNIKA

U sred gomile ljudi koja se tiskala ispred trema Kristal Palasa stajao je čovek dugih brkova. U ruci je držao pušku.

Bio je to ubica Kilbi.

Hladno i bezosećajno motrio je prostor ispred ulaznih vrata krčme.

Najednom su se pokretna vrata zaljuljala. Kroz njihova raširena krila sa treskom izlete ljudsko telo, udari o stub trema i sruši se na utapkano tle.

Čovek s puškom odmah zatim vide kako jedan orgoman čovek iziđe iz Krastal Palasa.

To je bio Teksašanin Luk Šort.

Njega je napolju napalo više ljudi, ali ih je on, zahvaljujući svojoj ogromnoj snazi, uspeo da odbaci od sebe.

Ljudi pred tremom pripadali su Ringo-bandu.

Džinu priskočiše u pomoć dva čoveka koji su vredeli koliko celo tuce ljudi.

Vajat Erp i Dok Holidej!

U tom trenutku jedna mlada žena pojuri sa vrata krčme ka Holideju, upirući prstom u gomilu.

Kilbija uhvati panika.

„Nemam nikakvu šansu”, prođe mu kroz glavu. Radilo se o deliću sekunde. Podigao je pušku i povukao obarač.

Metak prošiša iznad trema.

Žena, kao pogođena nevidljivom rukom ustuknu i zatetura se. Maršal je pridrža.

Kilbi munjevito spusti pušku na trem. Trebalo je da iskoristi paniku i da pobegne.

Jurnuo je sa trema i nestao u mračnoj ulici. Zastao je tek kod Majerove radnje i pogledao u mračno dvorište.

Ipak, odlučio je da se tu ne sakrije, pošto je znao da će ga baš tu najpre tražiti.

Pogledao je unaokolo i dugim koracima prešao preko ulice. Pritajio se u mračnoj kapiji tesara Lonegana.

U tom času ulicom su odjeknuli koraci. Luk Šort je prvi pošao za njim.

Kilbi gurnu kapiju i, na svoje zaprepašćenje, utvrdi da je zaključana.

Kao progonjena zver ispred hajke, počeo je da zvera na sve strane, a onda skočio na jedna kola pored tesarove kuće.

To su bila velika kola na četiri točka sa arnjevima.

Kilbi se uvuče ispod cirađe sa strane koja nije bila okrenuta prema Teksašaninu i spusti se na dno kola. Teško dišući, leže na hladan drveni pod i počeo da osluškuje.

Ubrzo je čuo kako dolazi još jedan čovek.

Kilbi podiže glavu i otkri jednu pukotinu na kolima kroz koju je mogao da vidi drugu stranu ulice. Opazio je dva čoveka kako tamo stoje.

Znoj mu se slivao niz lice.

Video je kako se Teksašanin okreće i Maršala kako nestaje u Majerovom dvorištu.

Dakle, desilo se baš ono, čega se plašio.

„Sada moram da odmaglim!” dobovalo mu je u glavi. „Da iskoristim vreme koje će gonioci provesti u dvorištu.”

Ponovo se prebacio preko ivice

kola, spustio ispod njih i dopuzao do desnog zadnjeg točka.

Nekoliko sekundi je stajao tu a osluškivao. Onda se udaljio i kao senka prošao duž desnog zida kuće. Obreo se u Fremont ulici.

Čim je stigao tamo, ubrzao je korake, zastao kod gradske većnice da još jednom osmotri unaokolo, a onda pošao još brže. Kada je bio na svega nekoliko metara od ulaza u O. K. koral, najednom se uplaši i zastade ukočen.

Na ulazu u dvorište ugleda jednu senku.

Kilbi se priljubi uz vrata Flisove galerije.

Bio je to samo pas. Krupan i crn. Životinja pređe preko ulice i nestade u dvorištu krojačice Bulend.

Sa ugla druge ulice dopirao je bat koraka.

Bandit se ponovo okrete, došunja se natrag do većnice, bojažljivo osmotri poprečnu ulicu, a onda pređe široku Fremont ulicu. Odahnuo je sa olakšanjem kada je našao otvorenu dvorišnu kapiju pored Milerovog bara.

Provukao se kroz nju i požurio prema jednoj gomili sanduka u dvorištu, koju je pri slaboj svetlosti mesečine opazio još sa vrata.

Kada se našao pred sanducima i počeo da ih opipava, skočio je uplašeno nazad.

Mrtvački sanduci!

Zalutao je u dvorište jednog pogrebnog preduzeća.

Međutim, užurbani koraci, koji su se sada čuli na ulici, primorali su ga da skrovište potraži baš ovde.

Popeo se na mrtvačke sanduke i sakrio u jedan bez poklopca.

Čuo je da je neko u dvorištu. U

blizini štale se čuo bat koraka i približavali su se gomili mrtvačkih sanduka.

Najednom su koraci zamukli.

Čovek u mrtvačkom sanduku je zurio široko otvorenih očiju u nebeski svod prekriven svetlucavim zvezdama. Usta je široko otvorio da se ne bi odao disanjem.

Iznenada ga uhvati još jači strah.

Neko je lupkao rukom po mrtvačkom sanduku ispod njega.

Za razbojnika nije postojala ni najmanja sumnja da čovek, koji se tu nalazio, ne može biti niko drugi do Vajat Erp.

Bandit je ležao u najvećoj napestosti i bez daha. Lupanje sopstvenog srca je tupo odzvanjalo u njegovim ušima i to tako jako, da se Kilbi uplašio, da će čovek dole kraj mrtvačkog sanduka to morati da čuje.

U tom, najtežem trenutku otvorila su se vrata kuće i jedan piskav ženski glas odjeknu dvorištem:

— Hej, ko je to tamo? Šta vi to tamo radite?

Žena se približila.

— Maršal? — čuo je Kilbi glas žene ispunjen nevericom. — Šta tražite u našem dvorištu? Za ime božje, ne preturajte mrtvačke sanduke! Još nisu plaćeni! Na žalost, još nisu ni prodati. U ovom gradu umire malo ljudi!

U neposrednoj blizini čoveka u mrtvačkom sanduku čuo se glas Vajata Erpa. Od njegovog metalnog zvuka je zadrhtao.

— Žao mi je što ne mogu ništa da učinim za dobrobit vašeg preduzeća i vašeg posla, gospođo Blefer. Tražim čoveka, koji je ispred Kristal Palasa ubio jednu ženu.

Ponovo se čuo piskavi glas starice:

— Ne pretpostavljajte valjda, da se sakrio u nekom od ovih sanduka?

— Na žalost, madam, to nije isključeno!

— Za ime božje, ne treskajte tako te skupe mrtvačke sanduke. Mister Patkin traži sedamnaest dolara za komad. Konačno, novac se mora najpre zaraditi...

Maršal odmahnu rukom i napusti dvorište.

Kilbi odahnu sa olakšanjem.

Žena, koja se još uvek nalazila u dvorištu, okrenuta prema ulazu u kuću, trže se:

— Hej? — upita poluokrenute glave. — Ima li koga? — Ostade još nekoliko trenutaka tako, a zatim nestade u kući i zaključa vrata za sobom.

Kilbi je ležao u mrtvačkom sanduku kao okamenjen i zurio u svetlucave zvezde.

— Eilo je strašno — prošaptao je samom sebi.

Dugo nije smeo da se pokrene.

„Kako sam mogao da budem tako bezuman, da se sakrijem baš u ovom dvorištu i to u mrtvački sanduk!“ Ljutio se na sebe. Ali možda mu je baš to donelo spas. Nikako nije mogao da shvati kako je maršal mogao da sledi njegov trag sve dovde.

Ili je, možda, maršal sasvim slučajno upao u dvorište pogrebnog preduzeća.

U Frimont ulici su se čuli koraci. Dva čoveka su hodala i razgovarala dosta glasno. Ipak, Kilbi nije mogao ništa da razume.

Pričekao je još četvrt sata, a onda je napustio svoje neprijatno skrovište.

Zaobilaznim putem dospeo je u

ulicu u kojoj se nalazio bar Roze Džindžer.

Prestupnik utvrdi da je salun već zatvoren. Prozori sa ulice bili su u mraku i nikakva galama nije kroz njih dopirala.

Ušunja se uobičajenim putem, preko dvorišta, do sporednog ulaza. Ali ona su bila zaključana.

Kilbija obuze bes.

Dođe do kuhinjskog prozora i pokušava da ga odigne. Ni to mu nije pošlo za rukom.

Onda izvuče nož iz sare desne čizme, gurnu vrh sečiva ispod prozorskog okvira i počne da pritiskuje oštricu svom snagom, duboko u pukotini.

Pošto se prozor ni na taj način nije mogao skinuti, on još jednom snažno zabi nož u pukotinu i izbi metalnu šarku iz ležišta.

Sada je mogao da podigne prozor.

Popeo se na sims i skočio u mračnu kuhinju. Pošao je ka vratima trema i lupio cevanicom o neki tvrdi predmet.

Opsovao je kroz zube.

Vrata trema bila su pritvorena. Prislonio je uvo na vrata i proviri napolje.

Ništa se nije čulo.

Kilbi oprezno, bez ikakvog šuma, gurnu vrata, izađe sa trema i odšunjaja se do stepenica.

U tom trenutku začuli su se glasovi ispred glavnih vrata.

Na svoje zaprepašćenje, čuo je kako neko gura ključ u bravu.

Kilbiju je jedva uspjelo da šmugne ispod stepenica, brzo prođe kroz hodnik i čučne u ostavi za stare stvari.

Vrata su se otvorila i odmah zatim odjeknu glas jednog čovjeka:

— Tiho! Ne galamite! Idemo uz stepenice gore!

Kilbijevu grlo je bilo suvo od straha.

Prepoznao je glas desperadosa Frenka MekLoverija!

Ne sme ga ovde naći!

Bilo ih je petoro. Koraci su se izgubili na gornjem spratu. Ljudi su ušli u veliku dvoranu, koju su često koristili za savetovanja.

Kilbi je čvrsto stegao zube.

Mislio je na ženu! Ona se ipak usudila da mu zada ovaj udarac. Nije obavestila maršala da on ima namjeru da dođe te noći, ali Klantonove, izgleda, jeste. A za Kilbiju je bilo to takođe zlo.

Nije imao nikakvog izbora.

Nije mogao da ostane ovde. Za to je napustio kuću istim putem kojim je došao. Kad je stigao do dvorišne kapije, bi mu jasno da mora napustiti grad.

Vajat će ga tražiti sve dok ga ne nađe. A kakav je strašan i uporan gonilac bio čovjek iz Misurija, Kilbi je imao prilike da se uveri u dvorištu pogrebnička.

Otrčao je dole u Peščanu ulicu na čijem se kraju nalazio mali koral Meksikanca Karla.

Kilbi je svoga konja namerno tamo smestio, da bi mogao u datom trenutku neopaženo da napusti grad.

Ali ga sada Meksikanac nije smeo da vidi kako dolazi i odlazi.

Ušao je u dvorište, prikratio se do štale i spazio kako se jedna ljudska prilika pojavi pred njim.

Odmah ga je poznao. Bio je to Meksikanac Karlo.

Kilbi podiže svoj teški nož i drškom udari Meksikanca po glavi.

Karlo se sruši pored zida štale krkljajući.

Bandit se prikrade do drugog boksa, uze svog konja i izvede ga u dvorište. Onda skide sedlo sa ograde i stavi ga na konja.

Nije ni pogledao čoveka koji je ležao na zemlji pored vrata štale. Nije odmah krenuo, jer mu je bilo potrebno oružje.

Pušku je ostavio na tremu, ispred Kristal Palasa.

Odveo je konja do male kuće vlasnika štale za iznajmljivanje. Tu ga ostavi i uđe kroz otvorena vrata u hodnik i vrlo brzo nađe ono što je tražio.

To na žalost nije bila vinčesterka, već samo jedna stara puška.

Kilbi, kome je oružje bilo neophodno, zadovoljio se i njom.

Dva minuta kasnije izjahao je iz dvorišta vlasnika štale za iznajmljivanje i krenuo preko prerije na jug. Grabio je prema Plavim bregovima...

*
* *

U sobi koja se nalazila iza glavnih prostorija Kristal Palasa ležala je Laura Higin, ukočenog lica, na zelenom stolu za kockanje.

Dok Holidej je ispod Laurine glave podmetnuo jastuk i razgledao mrlju, veliku i tanmu, koja se širila po Laurinoj haljini od zelenog brokata.

Luk Šort uđe i spusti na jednu stolicu kockarervu crnu torbu od krokodilske kože.

— Da li sam vam još potreban, Dok?

Džordžijanac klimnu glavom i odgovori:

— Da, molim, ostanite ovde, Luk.

Supruga vlasnika saluna, mršava žena od pedesetak godina, oslonjena na prozor, zabrinuto je posmatrala ovu neobičnu scenu.

U tom trenutku Laura Higin otvori oči. Iznad svoje glave opazi lice Džordžijanca.

— Dok...?

— Ne brinite ništa, gospođice Higin — pokuša Dok Holidej da je umiri i dodade: — Nije tako rđavo kao što izgleda.

— Šta?

Ona, dakle, nije ništa znala o onome što se dogodilo.

Kada je htela da se uspravi, osetila je oštar bol u gornjem delu tela. Odmah pade nazad i, na veliku sreću, odmah je obuze prijatna obamrlost.

Za svega nekoliko minuta nekađašnji zubni lekar iz Bostona joj je svojom pincetom izvukao iz rane deformisan metak.

Da to ne bi gledala, žena kraj prozora se okrenula na drugu stranu i zurila u dvorište.

Luku Šortu, čoveku jakih živaca, izbile su sitne kapljice znoja na čelu.

— Do đavola, ovo je bio strašan posao — primeti on promuklo. — Ne bih to mogao da uradim ni za hiljadu dolara.

Džordžijanac stavi zavoj na ranu. Laura ponovo otvori oči. Sada se u njima ogledao veliki trah:

— Šta se dogodilo, Dok?

— Vi ste ranjeni.

— Ranjena? Kada? Gde?
— Malo pre. Napolju, na tremu.
Kao munja prođe joj kroz glavu.
— Kilbi! — prošapta ona. — Kilbi! Videla sam ga.
— Vi mislite, da je to bio Kilbi?
— To je bio on, sasvim sigurno.
— Mi smo našli neku pušku — ja-
vi se div sa vrata.

— I? Da li ste uhvatili čoveka?
— Ne, maršal je pošao za njim.
Ali u opštoj panici koja je nastala
ispred ulaza lupež je uspeo da umak-
ne.

U očima žene pojavi se izraz stre-
pnje.

— Je li loše?

Kockar odmahnu glavom. — Ne
suviše...

Uzeo je sa stola veliki zlatni broš,
koji joj je skinuo sa haljine, i podi-
gao ga u vis.

— Vidite li ovde udubljenje? Me-
tak je udario ovde, odakle se odbio,
promenio pravac i pod blagim uglom
zario se u rame. To je bila vaša sre-
ća.

Odjednom oseti kako se Laurina
ruka spušta na njegovu mišicu. Pro-
šaputala je:

— Zahvaljujem vam, Džone.

Holidej se udalji i reče:

— Narediću da vas prenesu u va-
šu hotelsku sobu, mis Higin.

Toplog sjaja iz njenih očiju ne-
stade.

— Da, i ne zaboravite da mi poš-
aljete račun, doktore Holidej.

Kockar uze svoj šešir i izađe za-
jedno sa Luk Šortom.

— Da, nečeg sam se setio — reče
Teksasašin. — Tamo preko u Vir-
džilovom dvorištu, zatvorio sam jed-
nog momka, Džimija Kinga. Zar se
tako ne zove momak iz Nogalesa ko-

ji je hteo da uvali gradonačelnika u
neprilike?

— Tačno! Gde ste ga uhvatili?

— Ovde kod šanka. Bio je mortus
pijan.

Izveli su momka iz neudobnog za-
tvora u šupi za alatke i doveli u
maršalovu kancelariju. Stajao je is-
pred dva čoveka ošamućen i pognu-
te glave.

— Hajde, momče, imaš li nešto da
nam kažeš? — upita ga Teksašarin.
Džimi King zatrese glavom:

— Ne, ništa.

— Kako hoćeš. Onda ideš pravo
u zatvor.

Ed Flenčer, Osvald Šibel i oba
Flanagana dobili novo društvo.

Izgledalo je da samo Šibel pozna-
je Džimija Kinga.

Kada ga je video u hodniku, pri
svetlosti lampe koju je Holidej dr-
žao, nije mogao da savlada uzvik
čudenja.

Ali nije dozvolio da se na njemu
išta više primeti.

— Tako — reče Luk Šort kada je
vrata zatvora zaključao iza sebe. —
Sada treba da obavim još jednu po-
setu.

— Kod koga ćete? — upita Džor-
džijanac.

— Kod Džona Behana!

Dok Holidej je ostao na tremu da
sačeka maršalov povratak, a Teksa-
šarin ode u kuću, u kojoj je, u jed-
noj iznajmljenoj sobi stanovao šerif
Behan.

Vlasnica kuće ga opazi da dolazi i
pođe mu u susret.

— Tražite li šerifa?

— Šerifa? — upita Luk krupnim
glasom. — Taj mekušac je sve dru-
go samo ne šerif! Gde je sada taj
momak?

— Nije ovde. Odjahao je da obavi jedan važan posao.

— Pokažite mi njegovu sobu.

Žena ga uvede u šerifovu sobu, osvetli je malom lampom i iznenađeno pogleda uokolo.

— Pa šta je ovo? Pa on je sve uzeo sa sobom! — mucajući je rekla.

Mali orman je bio otvoren i potpuno prazan. Prazna je bila i komoda, kao i sto. Džoni Behan je sve odneo što je njemu pripadalo.

— Ptičica je odletela! — reče džin besno i protrlja bradu.

U međuvremenu je Vajat Erp, prolazeći pored Kristal Palasa, ugledao Doka Holideja kako mu iz maršalske kancelarije dolazi u susret.

— Ništa — obavesti ga maršal.

— To sam i mislio — odvrati kockar. — Momak je imao sreću. Gužva ispred krčme olakšala mu je da pobjegne.

— Naći ćemo ga.

U to im se približi i Luk Šort:

— Tombston je zadesio težak gubitak — reče on. — Džoni Behan je pobjegao!

Pomoćnik šerifa, čovek bez imalo energije, mekušac i kukavica napustio je grad iz nepoznatih razloga. Svojoj stanodavki je objasnio da treba da odjaši u Takson.

Međutim, trojica prijatelja nisu u to poverovali.

Dok Holidej zapali jednu od svojih dugačkih cigareta i pogleda niz mračnu ulicu.

— Možda ne bi bilo loše, maršale, da još jednom navratimo kod Roze Džindžer.

— Da, i ja tako mislim.

Luk Šort ostade u blizini kance-

larije, da bi sprečio eventualni nečiji pokušaj da oslobodi zatvoreni ke.

Vajat i Dok Holidej krenuli su do Roze Džindžer.

Baš u trenutku kada su skrenuli u mračnu ulicu, sa drugog kraja iz nje je izašla grupa ljudi.

Bili su to: Kirk Mek Loveri, Kas Kleborn, Srli Bil, Lari Lemon i Viliam Hikok.

U jednoj sobi na spratu još je gorela svetlost.

Vajat zakuca na vrata.

Gore se otvorio prozor.

— Ko je tu? — viknu vlasnica saluna.

— Vajat Erp — javi se maršal.

— Dolazim odmah!

Dva prijatelja se pogledaše začuđeno.

— Od kada je ova tako ljubazna? — upita Džordžijanac.

— To ćemo uskoro doznati.

Ubrzo su ugledali svetlost kroz prozorčić na vratima. Ključ je gurnut u bravu i vrata su se otvorila.

— Mister Erp... — Vrlo bleđa, Roza pogleda maršala.

— No, mis Džindžer? — upita on. — Imate li sada nešto da mi kažete?

— Da!

Najzad žena priznade ono što je trebalo odavno da prizna: da je bila očevidac ubistva šerifa Kornelija, koje se dogodilo tu ispred nje-ne kuće. Doduše, prećutala je da se u blizini nalazio i Kirk Mek Loveri.

Ali je opisala maršalu ubicu Kilbija do najmanjih sitnica. Obaveštala ga je takođe da je on više puta dolazio kod nje i da joj je pretio. — Pre pola sata je opet bio ovde,

ali je napustio kuću jer... jer...

— Dobro je, mis Džindžer — prekide je maršal. — Laku noć!

Dva prijatelja pođoše.

— Mi ga poznajemo i znamo kakvog konja jaši — glasno je razmišljao maršal. — Gde je mogao da ostavi konja? Možda kod Hormana?

Digli iz postelje starog Hormana, koji je imao konjušnicu na uglu ulice Alen. Pošto je vlasnik štale za izdavanje izjavio da se opisani konj ne nalazi u njegovoj štali, maršal zatraži da obiđe boksove.

Ubičin konj zaista nije bio tu.

Opet su stajali na ulici i razmišljali.

— Karlo... — reče maršal. — On ima mesto pogodno za kauboj. Na kraju grada je i to potpuno sam. Kao poručeno za zločinca kakav je Kilbi.

Brzim koracima približavali su se maloj Meksikančevoj štali za iznajmljivanje.

— Vrata kuće su otvorena! — viknu Dok Holidej, koji je u dvorište stigao sa druge strane.

Vajat Erp je krenuo ka štali. Pored vrata je opazio da neko leži na zemlji. Odmah je podigao revolver.

— Dok!

Kockar dođe i kleknu pored čoveka na zemlji.

— Onesvešćen je — reče posle kratkog pregleda.

Bio je to Karlo. Odneli su ga u kuću i zapalili lampu.

Meksikanac tek tada dođe k svesti od teškog udarca koji mu je bandit zadao drškom noža.

— Šta se dogodilo, Karlo? — upita maršal.

— Ja ne zna ništa... ništa zna ti...

Maršal istrča napolje i pretraži štalu.

Traženi konj se nije nalazio među ostalima.

Kada se vratio u kuhinju, oštro se obratio vlasniku štale:

— U vašoj štali je bio Kilbijev konj?

— Kilbi? Ne znam čoveka koji se tako zove.

— Jedan momak približno vaše veličine sa gustim brkovima. Ne nosio opasač za oružje... Maršal se nečeg seti. — Imate li pušku u kući? — upitao je posle kratkog ćutanja.

— Da, samo jednu u stalku za puške, napolju u hodniku. Samo jednu.

Maršal izađe.

Bilo je onako kako je pretpostavljao: puške više nije bilo. Čovek koji je onesvestio Meksikanca nije bio niko drugi do šerifov ubica Kilbi.

— Stigli smo prekasno — procedi maršal.

Luk Šort je čekao Vajata i Holideja naslonjen na vrata maršalove kancelarije.

Kada je opazio da se vraćaju, reče:

— Zaista je prijatno gnezdo ovaj Tombston. Moram razmisliti da li da ovde pustim korenje.

— Nema nikakve sumnje. Taj čovek je bio Kilbi — reče maršal. — Moram poći za njim.

— Da, naravno! Stalno se vrtimo u krug — odvrati kockar. — Najbolje bi bilo da Ajka Klanton i tu celu gomilu pasa odmah uhvatimo i bacimo negde u neku duboku provaliju. Tada bi u Arizoni sigurno zavladao mir.

Jedan mladić dođe iz Grand hotela i stade pred Dok Holidejem:

— Mis Higin bi htela... — poče da muca.

— Šta je sa njom? — upita Dok grubo.

— Ne znam. Poslala me da vas pozovem.

Dok Holidej klimnu glavom:

— Dobro dolazim.

Mladić otrča sa porukom u hotel preko puta.

— Ne preostaje vam ništa drugo — dobaci Teksašanin kezeći se.

Dok Holidej izmeni sa maršalom brz pogled.

— Odmah se vraćam.

Kada je zakucao na vrata niko mu ne odgovori.

— Mis Higin!?

— Dok — dopre do njega tihi glas.

On otvori vrata i uđe.

— Izvinite nisam čula kucanje, Dok!

Prišao je postelji i pogledao je u oči.

— Osećate li se dobro, mis Higin?

Žena čvrsto stisnu usne. Na čelu su joj izbile sitne kapljice znoja.

— Mis Higin! — izusti ona kroz stegnuto grlo. — Zašto me ne zovete Laura?

— Dobro, Laura — odgovori on. — Mogu li učiniti nešto za vas?

— Da, uzmite stolicu i sedite pored mene.

— Čovek koji je pucao u vas bio je Kilbi, mis Hig... Laura.

— Da, ja to znam.

— Pobegao je iz grada.

— I...?

— Moramo ga goniti.

— Mi? Devojka se naglo pouze,

ali joj se lice iskrivi od bola. Pono-vo pađe na jastuk.

— Morate mirovati, Laura — opet-
menu je Džordžijanac.

— Tako, a vi ga morate goniti? Vi? Zašto vi? Zašto maršal ne pođe sam?

— Nema nikakve svrhe, Laura da se o tome razgovara sa vama. Vi to uopšte ne razumete.

— Ne, sasvim sigurno ne. Tako je kao što sam već rekla: jednog dana ću vas videti kako pored velikog Vajata Erpa ležite mrtvi u prašini.

Dok Holidej bez reči izađe iz sobe.

Ispred ulaza stajao je maršal. Pogledao je niz ulicu i rekao poluglasno:

— Ovde je postalo tako nesigurno!

— Da — odvrati Džordžijanac. — Kao osinje gnezdo kada mu se pri-nese dim.

Napustiše trem i tek što su prešli tri koraka, odjeknu pucanj.

Vajat pogleda u okolo. Njegov bantlajn specijal zagrmе.

Na drugoj strani ulice jedan čovek se zatetura. Njegova bela košulja je svetlucala u mraku. Teturajući se, dođe do blizu trema i tu se sruši.

Vajat koji je bio spreman da se ustremi na njega poznade ga u poslednjem trenutku. To je bio Dok Holidej. Pokleknuo je i obema rukama se pridržavao za zemlju.

— Dok...!

Kockar je tresao glavom.

Vajat, kome je revolver bio u levoj ruci, spusti desnu ruku na ramena prijatelja.

Dok je podizao Džordžijanca, nije ispuštao iz očiju drugu stranu ulice.

Iz maršalove kancelarije krupnim koracima dotrča Teksašanin.

— Vajate! Šta se dogodilo?

— Holidej je pogoden.

— Šta?!

— Onaj tip tamo preko...

— Taj će već biti uhvaćen. Ja ću se za to postarati.

Vajat Erp odvede Džordžijanca do stepenica trema Grand hotela.

Kockar sede na pretposlednji stepenik i zagleda se niz ulicu.

— U prašini... u uličnoj prašini... — šaputao je sebi, setivši se reči Laure Higins.

Teksašanin se ponovo pojavi.

— Haksli. Momak koji nas je nedavno čekao na suprotnoj strani groblja.

Iz Herpers bara i okolnih kuća izađe grupa ljudi. Maršal im objasni šta se dogodilo.

Odmah su se razišli.

— Hodite Luk, odnećemo Doka u Nelin pansion.

Čim je kockar seo na ivicu svog kreveta, dva prijatelja su mu skinula kaput. Košulja mu je bila okrvavljena na desnoj mišici.

— Moramo pozvati doktora Somersa — reče maršal.

Dok Holidej najzad pokrenu čvrsto stisnute usne:

— Mislim da bi bilo bolje da Luk ne ispušta iz vida zatvor.

Teksašanin klimnu glavom.

— Prvo, moram pozvati doktora Somersa.

Nije dugo potrajalo, a stari, po-grbljeni lekar se pojavi.

Neli Kešmen ga uvede u Dok Holidejevu sobu.

— Dok Holidej — reče stari lekar. — Do đavola, sećam se da ste mi jednom presvukli zub i da ste

mi izvanredno dobro izlečili koren. To nikada ne zaboravljam.

— Zato mi sada smete iščupati jedan zub. Nalazi se gore, desno, u mojoj ruci i, na žalost, od olova je.

Zatim pogleda u Vajata Erpa i reče:

— Uostalom, maršale, nije potrebno da vi ostanete ovde.

Čovek iz Misurija izađe.

Deset minuta kasnije našao se pred vratima gradonačelnika Tombstona.

Bat Mekintoš nije bio legao, iako je već bilo kasno.

— Erp? Šta hoćete?

— Možete mirno upotrebiti i drugi uvredljiv ton, Mekintoše. Ja cenim što ste vi najduže gradonačelnik Tombstona. Obucite kaput i pođite sa mnom.

— Kuda?

— To ćete već videti.

Iako Mekintoš baš nije bio oduševljen da maršala prati noćnim ulicama, krenuo je s njim. Skrenuli su u Fremont ulicu i stigli kod Džona Klema.

Ni stari novinar još nije spavao.

Napustio je svoju bolesničku postelju u kojoj je dugo proveo zbog teške rane. Sada je sedeo u sobi i čitao novine.

— Helo, Džon — pozdravi ga maršal i nastavi: — Vi ste ranije znali da na jedan veoma vešt i zgodan način munjevito brzo sazovete gradski savet.

— Da. Zašto pitate?

— Imao bih nešto da saopštim gradskom savetu.

— Čovek koji je došao s vama je gradonačelnik Tombstona, maršale!

Klem pokaza rukom na trgovca konjima, Mekintoša.

— Dobro, on je još gradonačelnik, ali sutra već neće biti, mister Klem. Grad nema nijednog zaštitnika zakona!

— Zar vi niste ovde? — upita Mekintoš na to.

— Ne, ja ću napustiti grad još danas, da bih gonio jednog ubicu. Klem se počea po bradi.

— Dobro, Mekintoš — obrati se on trgovcu konjima. — Vi morate na najbrži način da sakupite najmanje tri člana gradskog saveta. Lankona i još dvojicu.

Samo četvrt sata kasnije Mekintoš je doveo puškara Lankona, sedlara Hendersona i mesara O'Konora.

Tri bradata čoveka udoše u Klemovu sobu i pogledaše maršala.

Vajat im objasni o čemu se radi. Lankona klimnu glavom:

— Dobro. Moramo odmah izabrati šerifa.

— Kada?

Pitanje je postavio Džon Klem. Henderson se počea po sedoj glavi:

— Kako bi bilo sa Luk Šortom?

— Taj se neće primiti posla — objasni Vajat Erp.

— Ne mora ga zadržati. Ali bi ipak privremeno mogao da prihvati zvezdu.

I Džon Klem je podržavao ovaj predlog.

— Ipak, Vajate, to je dobra zamisao. Niko nije pogodniji za taj posao od Teksašanina. Njega ljudi poštuju, jak je kao medved, i brz i siguran strelac.

Maršal se nije dugo dvoumio.

— Onda mu to morate reći vi sami.

Džon Klem obuče smeđi kaput,

zabaci šešir i krenu hramajući sa ostalima niz Treću ulicu.

Teksašanin razrogači oči kada vide da ulaze u maršalovu kancelariju.

Pogleda upitno u maršala i reče:

— Ovo liči na neki komitet!

— I jeste, u izvesnom smislu — odvrati Džon Klem.

— Hej Vajate, kuda ćete tamo! — viknu Teksašanin, pošto se u celoj ovoj stvari osećao nesigurno, čim je primetio da čovek iz Misurija hoće da zamakne u dvorište.

Vajat stade.

— Džon Klem i ovi ljudi iz gradskog saveta imaju nešto vama da kažu, Luk.

Nekadašnji indijanski agent i osnivač mnogih rezervata Džon Klem, koji je pre mnogo godina, pre Mekintoša bio gradonačelnik Tombstona, prenese Teksašaninu molbu gradskog saveta.

Luk skide šešir i nabaci ga pravo na jednu kuku na zidu.

— Šta? Šerif? U ovom gnezdu! Meni se još živi...!

Maršal mu priđe i pogleda ga u oči:

— Luk, ja sad moram da odem. To vi znate. A Dok leži tamo preko kod Neli Kešmen ranjen metkom. Ovde nema nikog da pazi na zatvorenike. I...

Teksašanin se odmače i sruši sa treskom u stolicu iza pisaćeg stola. — U redu, ali mi nemojte prikačiti nikakvu zvezdu, mister Klem!

Stari novinar pogleda maršala zbunjeno:

— Kažite mu, maršale, molim vas.

— Dobro — saglasi čovek iz Misurija pa se obrati Šortu: — Mora-

te staviti zvezdu, Luk. Vi ste tek onda šerif, kada položite zakletvu i primite zvezdu.

— Znam, znam, dakle brzo...

Nije voleo ceremonije.

Pet minuta kasnije, uzavreli Tombston je imao novog šerifa.

Div pogleda na zvezdu, koju mu je Džon Klem pričvrstio na grudi i reče: — Ako mislite da ću se sada preseliti tamo preko kod Behana, onda se ljuto varate.

— Nije potrebno. Ostanite gde ste — odgovori Džon Klem. — Vaš prethodnik, koji je ovde sedeo, sigurno bi se radovao takvom sledbeniku...

Maršal se oprostio sa Šortom. Nekoliko minuta kasnije već je sedlao svoga konja u dvorištu pansiona.

Prišao je prozoru i kroz razmaknutu zavesu pogledao u kockarevu sobu.

Dok Holidej je, bledog i uglastog lica, ležao na krevetu.

— Ostaj zdravo — pređe preko maršalovih usana bezglasno.

Čovek u postelji to nije mogao da čuje. Vajat nije to ni želeo.

Vinuo se u sedlo i izjahao iz dvorišta.

Kada je ostavio grad za sobom, grabio je brzim galopom na jug, kroz noć osvetljenu mesečinom.

Kirk MekLoveri, Kas Kleborn, Džems Sirli Bil, Vilijam Hikok i Lari Lemon nisu se dugo zadržali u kući Roze Džindžer.

Dok su maršal i Dok Holidej bili na putu ka vlasnici saluna, oni su napustili uličicu, uzeli svoje konje dole kod Fulhema i napustili grad.

Kirk MekLoveri je sam jahao napred. Na malom rastojanju pratio ga je Lari Lemon. Za njim je jahao

Kas Kleborn, a Hikok je bio pretposlednji. Na nekoliko koraka iza svih jahao je ubojica Džems Sirli Bil.

Petorica desperadosa jurili su tromkom na jug. Najednom skrenuše i uputiše se u prostrana kaktusova polja, koja su se nalazila nedaleko od Klantonovog poseda.

Bilo je već kasno u noći kada stiгоše u dvorište imanja.

Slaba svetlost je padala na trem kroz oba prozora.

Zaustavili su konje, a Kirk MekLoveri zakuca na vrata.

— Ko je to? — dopre promukli glas rančera.

— Kirk MekLoveri.

Ajk Klanton je sedeo u uglu sobe ispruženih nogu na jednom divanu. Ležeći je piljio ispred sebe, kao što je to često činio.

Više puta je njegova stara majka dolazila iz spavaće sobe da ga pita hoće li da pređe u sobu za spavanje.

On joj uopšte nije odgovarao.

Ustao je pošao ka vratima, skupio obrve i pogledao mračno u ljude.

— Šta hoćete?

— Hoćemo sa vama da razgovaramo, Ajk — odgovori Kirk MekLoveri.

— Ja sa vama nemam ništa da razgovaram. Ostavite me na miru!

— Ajk, moraš me saslušati. Vajat Erp je uhapsio Hala i Eda Flanagan. I Osvald Šibel leži u zatvoru. I Džimi King.

Rančer, medveđeg izgleda, isturi glavu napred i zareža:

— Šta me se to tiče? Ja čak te momke i ne poznajem. Džimi King, ko je to uopšte?

Kirk MekLoveri se gotovo zagrenu od besa.

— To sada ne igra nikakvu ulogu, poznaješ li ti sve ljude ili samo neke od njih. Važno je samo to da moramo nešto preduzeti protiv maršala!

Rančer je još više isturio glavu napred i zagrmeo:

— Morate me ostaviti na miru!

Daleko na istočnom horizontu probijali su se prvi jutarnji srebrnasti zraci.

Na tremu je vladala tišina.

Vetar koji je duvao sa savane — nosio je oblake peska koji su u naletima udarali u drvene delove zgrada i škripali.

Iznenada su se ljudi trgli i načuljili uši.

U daljini su se mogli čuti odjeci topota konja, koji su se približavali.

Ajk uperi pogled iznad glava ljudi i viknu:

— Gubite se!

Poveli su konje i pritajili se iza kuće.

Dok je Hikok držao uzde konja, ostala četvorica su se sakrila iza ugla verande.

Uskoro su ugledali preko u kaktusovim poljima oblake prašine kako se dižu i sve se više približavaju.

— Ovome se đavolski žuri — procedi Sirli Bil.

— Zavežite! — dobaci mu Mek Loveri u pravi čas.

To je bio Vajat Erp. Ušao je u dvorište ranča. Doveo je svog konja do prečke, i skočio iz sedla.

Rančer, koji je još uvek stajao na verandi, mrko pogleda prema njemu.

Maršal se polako pope uz stepenice verande.

Nemo su stajali jedan prema drugom.

Onda se usne nekadašnjeg vođe bande odvojiše jedna od druge.

— U poslednje vreme dolazite prilično često, Vajate. Čini mi se da vam se ovde sviđa. Ako želite, namestiću vam postelju tamo u starom stovarištu.

— Pustite sada to ruganje, Ajk — odgovori maršal. — I ovog puta dolazim zbog Kilbija.

Kada je jahač pred prečagom sišao sa sedla, Kirk MekLoveri je nesvesno ustuknuo korak unazad i priljubio se uza zid.

— Šta se desilo? — procedi Lemon, koji se stvorio uz njega.

— Vajat Erp! — šapnu mu desperados.

— Šta...?

— Hajde! — naredi Kirk. — Lari i Džems, vi idite na drugu stranu kuće. Kada ja odavde izađem, krenite sa druge strane, sa revolverima, razume se!

Kirk je čekao sve dok se nije uverio da su Lemon i Džems Sirli Bil stigli kod drugog ugla kuće.

Tada ispruži revolver i naglo stupi na verandu.

Lemon i Džems Sirli Bil došli su s druge strane. Pošto im se pridružio i Kas Kleborn, sva četiri bandita stadoše, jedan uz drugog sa uperenim revolverima ispred maršala.

— Iznenadenje, Erpe, zar ne? — MekLoverijev glas je drhtao od zajedljivosti i podsmeha. Svakako niste mogli ni sanjati da ćete nas ovde sresti u tako neuobičajeno vreme.

Plavi Kas Kleborn je od nestrpljenja premetao s noge na nogu.

— Šta sada čekamo?

Sirli Bil zakrešta:

— Jednu reč, Kirk, i ja ću ga odmah spraviti sa zemljom.

— Ne tako brzo — odvrati Mek Loveri, siguran u pobedu. — Ovog čoveka moram da stavim na muke.

Vajat je stajao uz ivicu verande.

Četiri čoveka su bila ispred njege, zbijeni jedan uz drugog.

Kirk MekLoveri se cinički smejao objašnjavajući:

— Ovaj trenutak čekao sam dve pune godine. Ovog puta nam se ništa bolje nije moglo dogoditi. Sada ovde stoji on, veliki Vajat Erp, ispred četiri brza revolvera. Sasvim sam. Bez svoje mudre senke za leđima. Kakvo li je osećanje, Erp, kad čovek zna da će uskoro biti izrešetan vrućim olovom i tresnuti preko ivice verande, na tvrdo tle Klantonovog ranča?

Čovek iz Misurija je ostao miran i nepokretan.

— Ovome se oduzeo jezik! — viknu Kas Kleborn, premeštajući se s noge na nogu sve nestrpljivije.

— Ovo treba obaviti po kratkom postupku. Tip već i onako suviše dugo živi! Svaki minut za koji ranije umre za nas je dobitak!

— Bez žurbe — prekide ove uzvike čovek iz doline San Pedro. — Rekao sam vam već, da hoću da uživam potpuno.

— Ali taj minut je suviše dug. Mislim da je istekao — promumla Kleborn.

— Kada će isteći, odrediću ja!...

Kirk MekLoveri se raskorači i počeo da škljoca revolverom. — I

još nešto: ja ću biti taj, koji će mu zadati smrtonosni udarac.

Maršal je jasno video u očima razbojnika opasan sjaj.

— Hajde! — javi se Sirli Bil. — To nam već svima ide na živce!

— Zašto tip još stoji tu?

— Klik! — iznenada se ču iza leđa razbojnika.

— Ruke u vis!

Bio je to glas Ajka Klantona. Glas njihovog nekadašnjeg vođe i idola! Još uvek je imao dovoljno uticaja i moći da ih zauzda.

Niko se nije micao.

— Ruke u vis! — naredi Ajk. — I to odmah!

Polako se ruke razbojnika podiгоše u vis.

— I ti, Kirk!

MekLoveri se okrete.

Munjevitim udarcem noge, Ajk mu izbi revolver.

Metak ipak opali, ali pogodi jedan stari budak u dvorištu, odbi se od njega koso i šišteći odlete dalje.

— Čemu sad to, Ajk? — izusti promuklo čovek iz doline San Pedro sa najvećim uzbuđenjem.

— Ovde u mom dvorištu se ne događa ništa što ja neću, razumete li? I ti ćeš takođe naučiti da slušaš! Tako, a sada pakujte!

Četvorica spustiše revolvere u futrole i odoše.

Na kraju verande ostao jedan od njih da stoji.

Kirk MekLoveri, naravno.

— Ovaj trenutak će se opet ponoviti, Erp! Budite u to uvereni! Neću se smiriti dok se ne vrati!

Tim rečima napustio je verandu.

Odmah zatim sva petorica izleteše iz dvorišta i krenuše brzo u kaktusova polja, ostavljajući za sobom gust oblak prašine.

Vajat Erp i Ajk Klanton su se našli jedan prema drugom.

Maršal kod ograde verande, a rančer na svojim vratima.

Ajk je još držao revolver u ruci.

Pod zracima jutarnjeg sunca čovek iz Misurija vide da je to bilo oružje Ajkovog brata Bilija. Onaj kolt, koga je on lično našao tamo u Kosta Riki i tek pre nekoliko sati ga doneo rančeru.

Ajk stavi kolt u futrolu.

— Da se razumemo. Ne uobražavam da sam vas spasao iz beznadežne situacije. Znam da braća ne bi sa vama izašla na kraj. Ali ti idioti nisu to znali. Ja pak ne želim da vidim nikog ubijenog, pa čak ni MekLoverija ili Kleborna.

U maršalovim očima se pojavi iznenađenje.

— Vi me precenjujete, Ajk — odgovori Vajat. — Ja se istina ne bih predao bez borbe, ali su ipak bila četvorica. Jedan je stajao tamo dole sa konjima.

Rančer odmahnu glavom, okrete se i pođe u svoju sobu.

— Video sam ja vas kad ste stajali pred desetoro ljudi. To vama nije ništa značilo. Očevidno, vi ste u savezu sa đavolom.

Vajat pogleda široka leđa nekadašnjeg šefa bande. Čak mu se u uglovima očiju pojavi smešak:

— Onda ste, ovog puta, vi bili đavo, Ajk Klantone.

Rančer se trže i okrete.

— Šta hoćete od mene, Vajat? — prošapta on.

— Rekao sam vam već: tražim Kilbija

— Ja ga ne poznajem, a ovde nema nikakvog Kilbija.

— A Fin...?

— Takođe nije ovde.

Vajat dodirnu obod šešira i napusti verandu.

Gore se vrata rančerove kuće zatvoriše sa treskom.

Kada se maršal smestio u sedlo, rančerova vrata su se ponovo otvorila. Čulo se kako rančer tupka niz stepenice:

— Čujte, Vajate! Znam da imate đavolski oštar nos. Ako dakle niste ovamo slučajno došli, već zbog nečega u vezi sa Kirkom i ostalima, onda ste zaista uzalud došli, jer ja nisam ovamo nikog pozivao!

— Ja to ne bih ni, pomislio, Ajk.

Oba čoveka se pogledaše u oči.

Maršal podiže dizgine i odjaha.

Nekadašnji kralj Arizone mračnog izgleda pratio ga je pogledom sve dok se nije izgubio u oblacima prašine, negde u kaktusovim poljima.

Vajat je odjahao na jug, tamo gde je pre nekoliko dana već bio. Na ranč Osvalda Šibela.

Taj put je, međutim, bio uzaludan. Ranč je bio napušten.

Izgleda da Osvald Šibel nikada nije imao sopstvena goveda. Očigledno, on je svoja stada prikupljao tamo iza granice zajedničkom krađom sa malim posednicima, i zatim ih ovde u Arizoni prodavao.

Ranč za krađenu stoku.

Vajat okrete konja i odjaha dalje, kroz kamenjar, ka Plavira planinama, koje su se uzdizale nedaleko od ranča iza polja ravnog kao dlan.

Azurno plavetnilo neba širilo se iznad pograničnog predela.

Maršal se odluči da krene pravo na jug, pošto nije bilo isključeno da će Kilbi pokušati da dospe do najbližeg graničnog prelaza.

Ovde je bilo više prelaza, koje je, posle jake uzbrdice, obično bilo lako preći.

Čovek iz Misurija je baš stigao u podnožje brda, kada iz jedne jauruge iznenada spazi usamljenog jahača, koji se preko ravnice kretao ka njemu.

Vajat zaustavi vranca.

Čovek koji je iz ravnice kretao ka brdu bio je Indijanac.

To su oštre maršalove oči odmah otkrile.

Kada se crvenokožac približi na dvesta jardi, čovek iz Misurija uzviknu iznenađeno.

Jahač je bio visokog rasta i imao srebrnastocrnu kosu. Bio je prekriven sjajnim pantljikama i resama. Njegovo bronzano lice bilo je kao isklesano a na njemu su se jako isticale sjajne crne oči.

Imao je kraljevsko držanje.

I stvarno bio je kralj: poglavica svog plemena — Kočiz.

Vrhovni poglavica svih plemena Apača. Još u mladosti je stekao veliko ime u Sjedinjenim Američkim Državama, jer je ne samo osvojio poverenje svih Indijanaca, već je na sebe privukao i pažnju belaca.

Kočiz je, kao ni jedan vođa Indijanaca, okupio crvena plemena i u dva istorijska susreta sa izaslanikom predsedniku Sjedinjenih Američkih Država pokušao da obezbedi mir svom narodu.

Ovaj mir, na žalost, nije bio trajan. Još za života ovog jedinstvenog čoveka je više puta narušavan. Tvrdi se da su za to krivi belci. Međutim, to tvrđenje je bilo samo delimično tačno.

Kočiz nikad nije odustajao od toga da nastavi mirovne pregovore sa

belcima, iako su u poslednje vreme njegovi crvenokožci oštro napadali Kočizov stav.

Ozloglašen je naročito bio poglavica plemena Mimbrenjo, po imenu Džeronimo. Predvodio je nezadovoljnike i od njih stvorio ništa drugo do bandu razbojnika, koja je harala pokrajinom i crvenokožcima i Kočizovom ugledu nanela veliku štetu.

Poglavica Kočiz bio je izuzetan čovek po svojoj prirodnoj jednostavnosti — što je bila osobina svih velikih ljudi.

Bio je tih i povučen, a ipak niko, ko ga je ikada sreo, nije mogao a da ne oseti ogromnu snagu njegove ličnosti.

Vajat potera konja i pođe mu u susret.

Kada su se primakli na pet jardi rastojanja, oba jahača su zaustavili konje.

Lice poglavice je bilo kao isklesano od crvene stene. Nijedan mišić na njemu nije odavao šta se u njegovoj duši zbivalo.

Čitav jedan minut vladalo je između dvojice jahača ćutanje.

Tada maršal podiže ruku i reče:

— Radujem se što sam sreo Kočiza!

Indijanac takođe podiže ruku:

— Radost je, beli čoveče i na mojoj strani!

Sjahali su prišli jedan drugome i rukovali se.

Vajat, koji je poglavicu sreo više puta na svojim brojnim putovanjima, obavesti ga, šta ga je navelo da dođe u Plave planine.

Apač zatrese glavom i reče:

— Beli čovek sebi može uštedeti put preko Plavih planina.

Vajat ga pogleda iznenađeno:

Kočiz nastavi:

— Beloputi, koga šerif traži, odjahao je na jugozapad, u grad koji se zove Nogales.

Čovek iz Misurija je zbunjeno gledao Indijanca.

— Beli čovek ne treba ni najmanje da sumnja u ono što mu je Kočiz rekao. Kočiz ima oči svuda: u savani i na brdima.

Tako je to dakle bilo! Poglavica je ovo obaveštenje dobio od nekog svog uhode.

Vajat se seti da je Kočiz slao svoje ljude u preriju i u brda da drže na oku kretanje Džeronimove bande, čiji su se članovi uvek pojavljivali u savani i oko gradova belaca.

Ako je Kilbi zaista odjahao u Nogales, on je time stekao veliku prednost.

Vajatu je bilo žao što mora da se rastane sa Kočizom, jer se u ovom kraju retko nailazi na čoveka čija pojava izaziva zadovoljstvo.

Indijanac pogleda na sever i reče:

— Kočiz je čuo da je šerif Erp ubijen! To treba da se dogodilo u gradu koji beli zovu Tombston. Kočiz se zbog toga uputio u Tombston.

Čovek iz Misurija iznenađeno pogleda Apača u oči. Tako daleko dakle, ovaj Indijanac prodire.

Kočiz zasenči oči rukom i uperi pogled ka severoistoku:

— Obavešten sam da su to izvršili ljudi sa sivim obrazinama. Ali, na svoju radost, sada vidim, to je bila zabluda.

„On je dakle već čuo i o ljudima sa vešalima!” još više se iznenadi Vajat i reče:

— Da, ja sam ovde u poteri za ljudima sa sivim maskama. Oni su, od vremena Klantonovog pokreta, stvorili najgoru bandu koja je ikad postojala u Arizoni.

— Da li Vajat Erp zna ko predvodi bandu sa sivim maskama?

— Ne, na žalost ne znam.

Na to vođa Indijanaca postavi neočekivano pitanje:

— Nije li to Ajk Klanton?

Vajat podiže ramena visoko:

— Na to pitanje Kočize ne mogu da odgovorim. Dugo vremena sam tog čoveka smatrao vođom ljudi sa vešalima, ali sam počeo da se kolebam. Više puta sam potražio Ajka Klantona i sa njim razgovarao. On je neproziran kao stena, i čak jutros, u ranu zoru, spasao mi je život.

Indijanac lako klimnu glavom:

— Kod čoveka kakav je Ajk Klanton to može da bude mreža u koju želi da uplete šerifa Erpa.

Čovek iz Misurija je znao šta je Indijanac hteo da kaže. I on je razmišljao o svom poslednjem susretu sa nekadašnjim vođom bande. Ajk Klanton ga je čak i spasao. Ali to je u stvari mogla da bude samo varka, kojom je onaj, koji je, najverovatnije, ipak bio vrhovni gazda ljudi sa vešalima, hteo maršala da zavara i otkloni njegove sumnje.

Oba čoveka se zadržase još nekoliko minuta, okrenuti jedan prema drugom. Onda se maršal zahvali Kočizu, pope u sedlo, pozdravi rukom i jurnu, sa zategnutim dizginima, duž podnožja Plavih planina, na zapad.

Indijanac je, sa ukočenim licem, stajao na dva koraka ispred svog konja i gledao za jahačem sve dok se ovaj nije izgubio u treperenju savane...

Bila je noć kada je jahač stigao u Nogales.

Zvezde su treperile na plavocrnom nebu, a mesec je bacao svoju blagu svetlost na krovove kuća.

Ispred šerifske kancelarije Vajat Erp iskoči iz sedla, baci dizgine na prečagu i stupi na verandu.

Zakucao je na vrata i otvori ih, ne čekajući na odgovor.

Mladi Lipit, koji je sedeo kod pišaćeg stola, ustade i zbunjeno izusti:

— Vajat Erp!

Vajat pruži ruku mladom čoveku.

— Mister Erp, opet ste došli u Nogales.

— Da, na žalost!

— Šta je sa Kornelijem?

— Mrtav je.

— To sam čuo. A ubica?

— Zbog njega sam ovde.

— Ovde? Zar treba da je u Nogalesu? Dakle, znate ko je on?

— Gotovo sam siguran. Čovek po imenu Kilbi. Poznajete li ga?

— Kilbi? Gore u Njuton ulici stanuje jedna porodica Kilbi. Ali to su stari ljudi. I ne mogu pretpostaviti da stari...

— Ne, ne, to je mlad čovek, najviše četrdeset — prekide ga maršal. Onda opisa detaljno čoveka koga je gonio.

Lipit podrma glavu:

— Da, ja znam jednog koji tako izgleda, ali se on ne zove Kilbi. To je Persi Farel.

— Farel? Gde stanuje?

— Dole, u Linkoln ulici.

— Možete li odavde da izađete na trenutak?

— Naravno. Mogu slobodno da žarim i palim. Izabrali su me za šerifa, pošto je, mister Šibel otišao.

— Čestitam! — Vajat mu pruži ruku.

Lipit uze šešir sa čiviluka i izađe sa maršalom.

Kada stigoše na kraj Linkoln ulice, šerif pokaza na jednu zgradu koja je bila uvučena i imala sumornu fasadu.

Vajat je usput razmišljao da li je moguće da čovek koji se nazivao Kilbi ovde živi kao poštovan građanin pod drugim imenom.

Lipit ga je usput obavestio da je Farel dugo vremena radio za firmu Vels Fargo i da od pre godinu dana radi kao vodič na meksičkoj granici. Provodi kolone kola kroz besputna brda i u međuvremenu pomaže u poštanskom depou.

Vajat sam priđe zgradi i kroz jednu rupu na dasci pogleda u dvorište.

Tu je sve bilo tiho.

Maršal stupi na trem i zakuca na vrata.

Vrlo dugo je čekao. Najzad je u hodniku čuo kako neko ide u papučama. Ključ se okreće u bravi. Vrata su se otvorila samo toliko da se iza njih moglo proviriti.

Blaga mesečina baci slabu svetlost na lice jedne starice.

— Šta hoćete?

— Mogu li da govorim sa gospodinom Farelom?

— Ne, on nije kod kuće.

Tada šerif pređe preko ulice i stupi pred vrata:

— Izvinite, gospođo Farel, da li nam možete reći, gde možemo naći vašeg sina?

Žena se nakašnja. Činilo se da razmišlja. Najzad reče:

— Mislim da je u salunu kod „Zlatnog dolara”.

Dva čuvara zakona su se pogledala i napustila kuću.

— Znači, pogledaćemo u krčmu — reče Lipit.

Vajat ode samo do najbližeg ugla i tu stade.

— Ne! — odgovori on.

Lipit ga pogleda zbunjeno: — Zašto ne?

— Jer je žena lagala. Ja sam u to čvrsto ubeđen.

— Ali zašto? To znači da...

— Baš to — odgovori čovek iz Misurija. — Moramo se vratiti.

— Šta nameravate? — upita Lipit kada se maršal ponovo okrete u pravcu kuće.

— Kuća je zaklonjena. Primorani smo da uđemo u dvorište.

— I?

— Farel je u kući. Može, naravno, biti da on nije Kilbi. Ali pošto je čovek koga ovde tražimo veoma opasan razbojnik, ne smemo da se izlažemo nikakvom riziku.

Šerif je morao da stane uz ogradu, sastavi ruke i sagne se kako bi maršal, kao po stepenicama, mogao da se popne na vrh ograde, odakle se polako spustio na zemlju.

Pažljivo je otvorio vrata i pustio Lipita da i on uđe u dvorište.

Bilo je očigledno da mladi šerif nije nikada na ovaj način ušao u tuđ posed.

— Ako pucaju? — prošapta drhtavim glasom.

— Ostanite ovde kod vrata — odgovori maršal.

— Ne, ne, dolazim za vama.

— Treba da ostanete kod vrata, Lipite! — zamoli maršal.

Znao je da mu ovaj čovek neće

biti od velike koristi. Morao je sam da deluje.

Obazrivo se dovukao do kuće i postavio da ide uz fasadu, koja je, na nesreću, bila osvetljena mesečinom, sve dok nije stigao do jednog otvorenog prozora. Ali je bio suviše visoko od zemlje da bi ga mogao dohvatiti, pa čak i skokom.

Pričekao je nekoliko sekundi, osmatrajući svud okolo i morao se nanljutiti na Lipita, jer je ovaj izazvao nekakvu larmu tamo kod vrata.

Iznenada se u susednom dvorištu pojavio pas, koji je počeo da reži, vuče lanac i da laje ispred svoje kućice, svakako ne na mesečinu.

Zbog te buke, čovek iz Misurija nije mogao ništa da čuje.

Pas je prestao da laje i on je, levo, sasvim blizu sebe, čuo razgovor šum. Zatim je neko otvorio kućna vrata.

To je bila starica. Izašla je u dvorište i pogledala uokolo.

Vajat, koji je bacio brz pogled ka kapiji, morao je ljutito da primeti da Lipita može lako da vidi, jer je kapija bila osvetljena.

Očigledno i žena ga je prepoznala te se odmah okrenula i brzo šmugnula natrag u kuću.

Vajat je čuo da nije zaključala vrata.

Bez daha prešao je preko kamenih stepenica i šćućurio se kod vrata.

Onda je unutra čuo glasove. Glas jednog muškarca.

Međutim, nije mogao da razume šta se razgovaralo.

Čekao je.

Posle jednog minuta otvorio se prozor upravo iznad njega. Prozor

se podigao visoko i iz njega je izvirila puščana cev, koju je neko upeorio na kapiju.

Vajat nije imao izbobra. Skočio je dograbio pušku i svukao je dole.

U sobi se prolomio krik zaprepašćenog čoveka.

Vajat je ustrčao uz stepenice, gurnuo vrata i sa uperenim revolverom stupio u hodnik. Narednog trenutka on je provalio vrata od sobe okrenute prema dvorištu.

Nikoga nije bilo.

Vajat se odmah vratio na trem, čučnuo na pod i odatle pažljivo osmatrao.

Kroz jedan mali prozor na vratima iz dvorišta prodro je tanak snop svetlosti u prizemlje.

Zatim se čuo šum sasvim blizu iza njega. Vrata su se otvorila uz škripu i jedan čovek je ušao unutra, u prizemlje, ispred njega, i pošao jedan stepenik na gore.

Vajat ga je pratio i uspeo da ga zgrabi.

— Gospode! — prolomi se glas starice kroz hodnik.

Vajat je dovukao čoveka na trem.

— Ko ste vi?

— To vas se ne tiče, prokleti razbojnice! Ostavite nas na miru, nemamo para!

— Ne tražim od vas novac, mister. Kako je vaše ime?

— Moje je ime Farel. Čta hoćete?

— Jeste li vi Persi Farel?

— Ne, to je moj brat.

— A gde ga mogu naći?

— Nije ovde.

Dvorišna vrata se otvoriše i šerif uđe:

— Zašto lažete maršala, mister

Farel? Vi nemate brata. Vi ste Persi Farel.

Čovek jurnu i htjede da pobegne kroz kućna vrata.

Ali ga je Vajat odmah šćepao za rukave od kaputa, zaustavio ga i okrenuo k sebi.

— Kuda tako žurite, mister Farel?

Žena donese iz kuhinje lampu. Plamičak osvetli lica prisutnih.

Vajat je utvrdio da je Lipit bio u pravu, Persi Farel je zaista bio snažan čovek od oko četrdeset godina, sa jakim brkovima kao u foke i bezbojnim očima.

Farel pogleda maršala hladno.

— Šta hoćete od mene? Ja vas ne poznajem.

— To je Vajat Erp — objasni šerif. — To sam već rekao.

— Pa šta? Šta me se to tiče? On ne sme da provaljuje u moju kuću.

— Izgleda da imate vrlo nemirnu savest, mister Farel — prekide ga maršal.

— Šta hoćete od mene?

— Moram vas zamoliti da pođete sa nama u šerifsku kancelariju.

— Ne pada mi na pamet. Zbog čega? Šta sam uradio? Kako se usuđujete da me uznemiravate? Kasno je i baš sam se spremao da lagnem.

— Možete uskoro leći. Neće dugo trajati.

Čovek stisnu pesnice.

Vajat vide da ne nosi opasač za oružje. Desno na zidu visile su dve puške. Jedna „Vinčesterka” i jedna „remington”-puška.

Vajat je uhvatio Falerov pogled, krišom bačen na oružje.

Brzim pokretom je skinuo sa zida jednu pušku i pružio mu je:

— Evo, ponesite ovo. Ne osećate se dobro bez puške.

Farel ispruži ruku i ščepa pušku, pa je munjevitom brzinom vrati na zid. Način, na koji je ovo uradio, pokazalo je maršalu koliko sigurno i vešto rukuje ovim ubistvenim oružjem. Maršal je bivao sve uvereniji da je to ubica koga traži.

Žena zakrešta:

— Ali, Persi, pa kaži maršalu da ti nemaš nikakve veze sa govedari-
ma. To je bio Jusuf Kliban...

Vajat razmisli o imenu.

Kliban? Kilbi? Od jednog od ovih imena lako se može napraviti ono drugo. Onaj ko je imao razloga da se krije, a nije imao mnogo mašte, mogao je vrlo brzo da dođe na misao da imena Kliban i Kilbi zameni.

— Šta je sa tim Klibanom, gospođo Farel?

— On je bio taj koji je došao na misao o poštanskom džaku...

— Baš to — reče Vajat brzo, setivši se jedne druge priče.

— Pođite sa nama, Farel. A i vi, madam.

— Zašto moja žena? — promuklo zameri Farel.

— Jer moram i nju da saslušam.

— Pa sa njom možete ovde da razgovarate.

— Ne, ona će poći sa nama!

Lipit je smatrao da treba da se umeša:

— Ipak ženu možemo ovde da saslušamo, mister Erp.

— Žao mi je, mister Lipit, što moram da skrenem pažnju da žena kada se udaljim može da obavesti nekoga za koga mi ne želimo da bude obavešten. Prema tome, oboje idu sa nama.

Oboje se sa gundanjem povinovaše ovom naredenju.

U šerifovoj kancelariji su stali pred pisači sto i ljutito gledali u čoveka iz Misurija.

— Dobro — izjavi Farel. Ja ću vam se ispovediti. Ispričaću vam celu priču. Nije to bila moja ideja. Jusuf je na to došao. Nismo ništa zaradili, nijedan od nas. Novac su uzele gazde...

— Skratite priču — prekide ga maršal.

— Da, da. Sakrili smo jedan džak. Ali u njemu nije bilo ništa što bi nam moglo koristiti. Samo pošta. I sada džak stoji tamo, a ne možemo da ga vratimo na mesto, jer gazda stalno broji džakove.

— Dalje?

— Šta dalje? — reče čovek i uznemireno pogleda u maršala. — Dalje ništa!

— Gde ste bili danas popodne?

— Danas popodne? U kancelariji Vels Fargo kompanije.

— To idem da proverim. Dotle ostanite ovde. I vaša žena mora tu da ostane.

— Ali kakve veze ima moja žena sa tom pričom? Pustite je, maršale da ode!

— Ostajete oboje ovde!

Vajat je posetio kancelariju Vels Fargo i posle deset minuta se vratio sa čuvarem pošte, koji se ne malo iznenadi kada je ovde video jednog od svojih ljudi.

— Lagali ste! — odmah se obrati maršal vodiču. — Danas niste bili u kancelariji.

— Pa, pošto već znate, nisam bio. Dobro, a sada?

— Gde ste bili?

— Preko.

— Gde preko?

— Preko granice...
— Govori jasnije, Farel! Nema-
mo vremena!

Poštanski činovnik objasni:

— Farel je već nekoliko dana na
putu. Ne znam kakvim poslom, ali
ne za račun firme Vels Fargo.

— Imate li nekog da posvedoči da
ste bili u Meksiku? — upita maršal.

Farel odmahnu glavom.

— To je loše za vas, Farel.

Na te reči žena gurnu čoveka i
reče mu:

— Kaži mu već jednom sve!

— I ja smatram da je tako bolje
— dodade maršal.

— Dobro, bio sam tamo preko,
u Meksiku. Mi smo... mi smo išli
po goveda.

— I?

— Nešto nam se u međuvremenu
dogodilo.

— Možete li naći svedoka da ste
bili u Meksiku?

— Da, naravno, Jusuf.

— Gde je on?

— Tamo preko.

— On za mene nije nikakav sve-
dok. Nemate li nekog drugog sve-
doka.

— Setio sam se! — iznenada vik-
nu Farel. — Fin! Fin Klanton!

Maršal se trže od iznenađenja.

— Fin Klanton? Njega ćete uze-
ti za svedoka? — Nepoverenje se
pojavi na Vajatovom licu. — Gde
vas je on mogao da vidi?

— Preko, u Martiniju.

— To je jedno malo mesto na
oko dvadeset pet milja odavde —
objasni Lipit.

Poštanski službenik je upitno gle-
dao u Farel:

— Vi ste, dakle, sklonili poštan-
ski džak? Jasno je da ću protiv

vas i Jusufa podići tužbu. I, narav-
no, otpušteni ste sa posla.

Tada se dogodilo...

Farel skoči do police za oružje,
uze jednu remington pušku iz nje
i jurnu kroz zadnja vrata, pre nego
što je iko mogao da ga spreči.

Vajat, koji se nalazio napred kod
ulaza, stiže do vrata kad napolju,
u dvorištu, odjeknu pucanj.

Žena u kancelariji vrisnu i zaje-
ca.

Kada je maršal stigao do čoveka
u dvorištu, ovaj je već bio mrtav.
Sam je sebi presudio.

Maršal i šerif Lipit stajali su kod
njega zapanjeni.

Žena je stajala na vratima uko-
čena i gledala kao oduzeta.

— On je mrtav, gospodo Farel —
reče maršal muklo.

Žena se sruši.

Potresen ovim događajem, mar-
šal je tek posle pola sata ušao u
kancelariju i počeo da razmišlja.

Da li je umrli zaista bio ubica
Kilbi? Mnoge stvari ukazuju na to.
Pre svega činjenica da je sam se-
bi oduzeo život. Ukazuje, činjenica
da spretno barata puškom. Nije baš
tako lako pucati u sebe puškom i to
takvom brzinom.

Da li je ovim privedeno kraju
traganje za ubicom šerifa Kornelija?
Da li je ubijeni vodič Persi Farel
zaista bio ubica Kilbi?

Maršal je morao sebi da prizna da
nije u to čvrsto uveren.

Persi Farel je mogao da bude obi-
čan razbojnik, koji je sebi oduzeo
život kada je video kakve ga teške
posledice čekaju. Svakako je sigurno
da je ukrao jedan poštanski džak,
za šta sledi kazna od više godina
tamnice. Pored toga otkriveno je da

je s one strane granice imao posla sa kradljivcima stoke.

Ono što je maršala najviše zainteresovalo bilo je pozivanje na Fina Klantona kao svedoka.

Možda ozloglašeni Fin ipak nije odjahao na ranč svog brata? Možda je posle svog podmuklog čina ovde u Nogalesu odjahao pre nekoliko dana preko granice u Meksiko a ne u Tombston.

Flin Klanton je i dalje igrao svoju tajanstvenu ulogu. Šta li on ima sa ljudima sa vešalima? Da ima pak nekakve veze sa njima, Vajatu je izgledalo izvesno. Ali, ima li ikakve veze sa smrću šerifa Kornelija?

Ako je čovek, koji sada leži u mrtvačnici, zaista ubica Kilbi, onda je ovaj poznavao Fina! Znači da vredi tražiti Fina.

Maršal je isto tako bio uveren da time nisu rešene sve zagonetke, pošto će lukavi Fin umeti da se izvuče iz kaše kao i ranije. Sada će verovatno moći da dokaže da nema nikakve direktne veze sa ovom stvari. Ipak on je bio i ostao mračna tajanstvena ličnost umešana u sve ove događaje.

Kada maršal sa šerifom napusti mrtvačnicu, u njegovoj svesti se javi sumnja da je čovek koji je tu ležao zaista kradljivac, ali da nije sigurno da je i ubica. Dobro, Persi Farel je sam sebi presudio. Verovatno je za to imao dovoljno razloga.

Tajnu je odneo sobom u grob: da li je on bio Kilbi, ubica. Ako neko je onda?

— Sutra rano ću ponovo doći ovamo, — reče maršal, a Lipit mu klimnu glavom.

Vajat je izašao na ulicu i rešio

da baci još jedan pogled u salun „Zlatni dolar”.

Kada se spustio niz ulicu, spazio je da kod pralje Morison još gori lampa. Zakucao je na vrata. Pojavila se mlada Džudi, koju je nedavno oslobodio iz ruku bandita. Ona otvori vrata i trže se, kada je prepoznala čoveka iz Misurija.

— Mister Erp! — viknu ona radošno. — To je zaista veliko iznenađenje! Udite, molim vas!... Majko, mister Erp je ovde!

Džudi uvede maršala u sobu, u kojoj je stara udovica sedela posle noćnog rada. I ona pozdravi maršala vrlo ljubazno.

Kada je maršal ispričao kojim povodom je ponovo došao u grad, pralja reče: — Da je Persi Farel bio bandit, u gradu nije bilo sasvim nepoznato. Uostalom, on je više godina odležao u zatvoru zbog razbojničkih napada... Ali, pošto govorite i o čoveku po imenu Kilbi, ja sam pre osam ili deset dana prala rublje za čoveka koji se zove Kilbi. Više košulja...

— Jeste li tog čoveka videli?

— Da, kada sam odnela rublje.

— Gde stanuje?

— U salunu „Zlatni dolar”.

Zatim objasni da ona tog Kilbi-ja nije videla jasno, jer je bilo veče, a ona mu je rublje predala u mračnim ulaznim vratima na spratu.

Ipak može reći da je to čovek srednjeg rasta, sa širokim ramenima i da, sasvim sigurno, nosi brkove.

Ovo je bio značajan trag!

Deset minuta kasnije, čovek iz Misurija se nađe pred ulazom u salun „Zlatni dolar”.

Kada je otvorio krila pomičnih vrata jedan od ljudi koji su stajali za šankom naglo se okret

Maršal stade kao ukopan.

Bio je krupan, snažno građen, imao je četvrtastu glavu, izborano lice i žućkaste oči. Nosio je svetli šešir, svetli kaput i pantalone boje peska. Iznad bedara visila su mu dva teška hemton revolvera.

Čovek, koji je na prvi pogled izgledao potpuno beznačajan. To u stvari, nikako nije bio.

Fin Klanton.

Obojica, maršal i razbojnik, pogledaše se zbunjeno u oči.

Ljudi u krčmi postali su oprezniji. Povukli su se levo i desno od Fina tako da je između dvojice ostao prolaz, dugačak oko sedam i širok četiri jarda.

Samo je kelner ostao iza šanka. To je bio čovek pedesetih godina, ćelav, sa tenom koji je jasno odavao kreolca. Točilac pića, Hari Madok!

Filova ruka je i dalje ležala na šanku, ispružena ka čaši, a desna je visila pored bedra. U očima mu se pojavio opasan sjaj.

— Vajat Erp! Gle! Zaista neočekivana poseta!

Podrugljivost u glasu bila je dvo-smisljena.

— Helo, Vajate!

— Helo, Fin — odvrati maršal hladno. — Imam da vam isporučim jedan pozdrav.

— Interesantno. Od koga?

— Od vašeg prijatelja Persi Farela.

Fin ostavi čašu i odmače se jedan korak od šanka.

— Šta ja imam sa Farelom?

— Nadam se ništa, Fine.

— Šta je sa njim?

— Nešto mi je ispričao.

— Ispričao?

Opasni Fin Klanton spusti glavu i počeo da se smeje isprekidano.

— Čujte me, maršale! Sa tim dečkom me ne možete plašiti. Nemam ništa sa njim. A ni sa stvarima kojima se on bavi. Šta hoćete od mene?

— Rekao sam već, da hoću da vam isporučim pozdrav od Farela.

Bandit podiže glavu i isturi bradu.

— Ostavite me na miru, Erp! Sa njim ja nemam nikakva posla!

— Hteo sam da vam isporučim pozdrav i od Džefa Kornelija — dodade maršal sa odlučnom mirnošću.

Finovo lice postade tvrdo kao štena.

— Šta me se tiče taj momak?

— On je mrtav, Fine.

— To sam čuo.

— Ovde sam za petama njegovom ubici.

— Šta me to briga? Ja sa... Nemam nikakve veze sa njim.

— Možete njegovo ime mirno izgovoriti. To je Kilbi.

— Da, to sam i mislio, Džekson Kilbi. Ko bi inače?

Maršal ga pogleda ne shvatajući i pođe nekoliko koraka napred.

Fin je spustio desnu ruku na dršku revolvera.

Vajat je bio udaljen od njega jedva tri koraka. Tu je stao.

— Maknite ruku sa oružja, Fine.

— Držite se dalje od mene, Erpe!

Maršal je uperio svoj prodorni pogled u oči razbojnika:

— Gde je Džekson Kilbi?

— To ne znam. Kakve veze imam ja sa njim?

— Fine, vi znate da je on ubica!

— Ja to pretpostavljam, ali ne znam. U tome je razlika.

— Pretpostavka mi je već dovoljna. Dugo mi je trebalo dok sam je izvukao. Vi ste znali ko je ubica. Kako ste to znali?

— Ah, ostavite me na miru.

Fin zgrabi svoju čašu, otpi jedan gutljaj, a onda tako jako tresnu o šank da se čaša razbi.

— Hoću da vam kažem ovo: Kilbi i Korneli su odavno bili u neprijateljstvu. To ovde svako zna.

— Svakako? Kilbi je sasvim nepoznat.

— U gradu? Ko govori o gradu? Ovde na granici ga ljudi već znaju.

— Gde je Kilbi?

— To ne znam. Treba li da pazim na njega. Jesam li ja njegov čuvar.

— Ne, Fine, naravno ne. Tu rečenicu sam već negde u bibliji pročitao.

— Da, znam. Kod Kaina i Ave-lja, zar ne? — Desperados se ispravi, spusti glavu i procedi kroz zube: — Ali ja nisam Kain, maršale, i upamtite već jednom da sa tim ljudima nemam nikakva posla.

— Čujte, Fine, moram da nađem Kilbija.

— Pa tražite ga!

— Slažem se.

— Onda me ne uznemiravajte. Ja s njim nemam nikakva posla. Možda je u Plavim brdima ili preko u Meksiku?

— Ne, nije u brdima, a u Meksiko još nije mogao da stigne. U Nogalesu je!

— Tako! Možda. To ne znam.

— Još nešto, Fine. Onaj dečko,

koga ste u onoj nezgodnoj stvari iskoristili protiv Majera, leži zatvoren u Tombstonu.

Finove oči su se smanjile.

— Džimi King? Da, to je već nešto! Uostalom, ja sam se sa predsednikom opštine već odavno sporazumeo. Možete ga pitati.

— To ću i učiniti. Ako protiv vas podigne tužbu, neću prstom mrdnuti.

Opet, za trenutak zavlada tišina u salunu „Zlatni dolar”.

Reči, koje je posle tajca izgovorio maršal Erp odjeknuše kao udarci gonga u toj tišini:

— Na tragu sam gazde ljudi sa vešalima, Fine Klantone.

Razbojnikovo lice planu, ali se on odmah savlada, pa odgovori krajnje prezrivo:

— Pažite da ne izgubite taj trag, Vajate! Sa njega se vrlo lako sklizne!

Vajat je suviše dugo tragao za tim čovekom. Sada ga neće tako lako pustiti. Znao je dobro da će biti teško protiv tog bandita nešto dokazati.

— Hajdete sa mnom, Fine! — rekao je oštrijim glasom.

Fin saže glavu i obrati mu se kao ptica grabljivica:

— Sa vama? Kuda?

— Kod predsednika opštine.

Na Vajatovo iznenađenje, razbojnik mu odmah uzvрати izazivački:

— U redu. Zašto ne? To možemo učiniti.

Izašao je sa maršalom. Koračali su jedan uz drugog i tako su stigli do kuće predsednika opštine.

Predsednik još nije bio legao. Kada je video ko stoji pred vratima, na licu mu se pojavi uznemirenost.

— Predsedniče, ovaj čovek je izjavio da se pre neki dan sa vama sporazumeo o onoj gnusnoj stvari.

— Sporazumeo? — odgovori predsednik. — To nipošto nije prava reč. Istina, razgovarali smo o tome. Zamolio me za izvinjenje. I, dobro de... ja sam mu oprostio. Bilo bi besmisleno da mu to zameram...

Vajat pogleda u predsednika iznenađeno.

Ovaj čovek je hteo da oprostí takvu uvredu i prevaru, koja bi ga, bez maršalove pomoći, sasvim sigurno, odvela u zatvor.

— Vi ste obična kukavica! — odgovori maršal.

Predsednik ustuknu:

— Mister Erp, moram vas zamoliti...

— Kukavica ste. Bojite se Fina. To je sve!

Fin se grohotom nasmeja: — Eto, šta sam vam rekao, Erpe! Od ovoga nema ništa. Dakle...

Vajat se okrete i napusti kuću bez pozdrava.

Fin je za njim krenuo brzim koracima.

— Za ime boga, idite lakše, Vajate! Ja vas ne razumem. Vi ovde tračite svoj život.

— Ostavite me na miru! — Maršal je gledao pravo ispred sebe.

Fin počeo da ga kuša.

— Znaite, Vajate, prava je šteta za vas! Vi ste krasan čovek. Moj Brat Ajk je to uvek govorio. Ovde na daleko nema takvog čoveka kao što je Vajat Erp! Ali se nalazite na pogrešnoj strani.

— Ja se nalazim na pravoj strani, Fine, i to na strani zakona.

Razbojnik se okrete i pođe dalje.

— Na strani zakona! Smešno! Zakon! Nakaradno ruglo je to! Šta vi imate od zakona, Vajate? Ništa. Okapanja, pucnjava, sekiracije, borbe... to je vaš život. A nagrada? Smešna naknada od sto dolara mesečno!

Razbojnikov smeh je odzvanjao ulicom.

— Ostavite me na miru, Fine. I mogu vam reći: isteraću na čistinu da li vi imate kakva posla sa tom bandom. I, ako imate, odgovaraćete. To vam obećavam!

— Ha, ha, ha — smeja se mu se bandit grohotom. — Kažem vam, vi se vrtite u krug. Uvek okolo u krugu. I nećete ništa postići.

Tako su stigli do saluna „Zlatni dolar”.

Vajat nastavi put.

Fin stupi na verandu i viknu za maršalom:

— I jedan veliki pozdrav glavnom gazdi ljudi sa vešalima, ako ga sretnete! Ha, ha, ha! —

Čoveku iz Misurija je još uvek odzvanjao u ušima grohotan i razmetljiv Finov smeh. Prešao je najviše desetak koraka, kad se iznenada, pucanj iz puške razleže ulicom i pogodi ga pozadi u lobanju kao udarac maljem.

Pade ničice u uličnu prašinu i ostade ukočen i nepomičan.

Fin, koji je ušao u krčmu i jedva prešao dva koraka, stade, okrete se, izađe na verandu, otrča dugim koracima niz ulicu, stade ispred tela oborenog čoveka i pogleda u njega uplašeno.

— Prokletstvo! — istrže mu se uzvik. — To je ipak...

Kleknu i okrete maršala na leđa.

— Vajate! — dozivao ga je. — Vajate! Hej! Šta se desilo?

Uplašen, gledao je u lice, koje je na bleđoj mesečini ličilo na lice mrtvaca.

Desperados oseti drhtavicu. Nije znao koliko je dugo klečao pored čoveka na zemlji, kada mu iznenada kroz glavu prođe misao:

Moram nestati! Odmah!

Tada oseti šum ispred sebe i malo podiže glavu. Ispod oboda šešira vide par čizama iza maršalove glave.

Obuze ga neprijatno osećanje. Nešto kao gvozdena ruka steže mu srce.

Znao je ko tu stoji još pre nego što je podigao pogled. Sasvim polako podiže pogled na čoveka. Njegove oči se prikovaše za njegovo kameno lice.

— Ajk! — otrže se promuklo iz Finovih usta. Glas je bio kao da dolazi iz životinjskog ždrebla.

Da, čovek koji je stajao iza čoveka na zemlji, nije bio niko drugi, nego Isak Džozef Klanton, Finov stariji brat i još uvek najneustrašiviji čovek u celoj Arizoni.

Mesečev sjaj je bacao avetinjsko bledilo na njegovo uglasto lice.

On steže obe pesnice.

— Fine — izusti polako kroz zube. Zatim dreknu: — Fine!

Njegova leva ruka munjevito poleti napred, zgrabi brata, okrete ga i snažno tresnu o zemlju.

Ajk Klanton je stajao tu sa raširenim nogama, glave nagnute u stranu i stisnutih pesnica.

— Ustaj!

Fin je ležao na zemlji, zaštićen laktovima. Brzo se pomeri u stranu.

— Moraš ustati — viknu mu Ajk.

Fin ustade, štiteći se rukama.

Oba Klantona se nadoše jedan prema drugom kao divlje zveri. Bila je to scena najviše dramske napetosti.

Iza njih, na verandi saluna „Zlatni dolar“, stajalo je mnoštvo ljudi, koji su prepoznali Ajka i očarani posmatrali scenu.

Fin je drhtao celim telom.

— Ajk — ispruži levu ruku i otkri se. — Ajk, moram ti ovo objasniti. Varaš se, Ajk...

Rančer brzo koraknu napred.

Fin se povuče dva koraka:

— Ajk, molim te, moraš me saslušati!

— Šta ovde ima još da se saslušaj — procedi rančer kroz stisnute zube.

— Ajk, to nisam bio ja!

Mnogo hitrije, nego što bi se moglo očekivati, razbesneli rančer stiže do Fina, zgrabi ga i tako silno gurnu na ogradu verande, da se ona ugnu sa treskom.

Priljubljen uz daske ograde, Fin viknu ime svog brata: — Ajk!

Ovaj je stajao pred njim kao božji osvetnik.

— Ti si ga ubio! Ti, najbednija skitnico!

— Ajk, to nisam bio ja! Kunem ti se!

— Gde je puška?

— Ja nemam pušku! — odgovori Fin.

— To je bio pucanj iz puške!

Fin mu priđe za jedan korak:

— Ajk, ja uopšte nemam pušku. U to ti se mogu zakleti. Evo, pitaj ove ljude ovde. Mora da su me videli. Nemam puške! Moja vinčesterka visi kod kuće, na zidu u prizemlju, pored tvoje puške.

Isak Džozef Klanton se sasvim sporo okrete i pogleda na maršala, koji je još uvek ležao na zemlji nepomičan.

Tombstonski odmetnik je izgledao kao gigant, u noćnoj ulici, a mesečina je ovu tmurnu scenu osvetljavala na avetinjski način.

Jedva jednom Ajk Klanton otvorila usta:

— Mrtav je! — To je izgovorio veoma tiho. Ipak je ova primedba doprla do ljudi koji su se nalazili na verandi.

Fin, koji je stajao nekoliko koraka iza svog brata, nije se usuđivao ni reč da kaže.

Ajk, steže pesnice i kroz noć mu viknu: — Fine, ko je ovo učinio?

Odjek se razleže duž uličnih fasada zgrada.

Ajk se okrete, sa desnim ramenom neobično iskrivljenim do uverta, i pogleda u brata.

— Hoću da znam ko ga je ubio, Fine!

Ovaj se odmače do stepeništa verande i pokuša da se primakne gomili ljudi. Među njima ne beše ni jednog koji bi smeo da izazove dinamičnog čoveka koji je stajao na ulici.

Fin se pope na stepenik verande, ali se okrete, raširi ruke i zakle se bratu:

— Ajk, to ne znam. Kunem ti se, to ne znam. Ja sam sa njim bio kod predsednika opštine. Kad smo se vratili, ja sam ušao u salun... i tada je opalio metak!

— Ipak mora da znaš ko je pucao, čoveče!

— To ne znam. Zaista ne znam!

Ajk ponovo stupi u akciju. Brzo dođe do Fina, pre nego što je ovaj

mogao da se skloni, stade pred njega, ščepa ga svojim snažnim rukama za mišice i reče:

— Fine, on nije makar ko! On je Vajat Erp! Razumeš li, on je Vajat Erp! I kada je ubijen, jedan Klanton je bio kraj njega. Zar ti to ništa ne kaže! Čak oba Klantona, ti i ja! A ja neću da sam u to umešan. Iza njega ne stoji samo jedan čovek, ne samo Dok Holidej. A ne ni samo Luk Šort. Iza njega stoji zakon. Kada ćeš jednom to da shvatiš!

Posle tog izliva besa nastala mrtva tišina u Majstritu u Nogalesu.

Pošto je nekoliko minuta posmatrao čoveka koji je ležao na zemlji, Ajk mu priđe krupnim, dugim koracima, kleknu pored njega, podmetnu mu ruku ispod glave i podiže je.

Naglo se trže. — Još nije mrtav, Fine! Hajde, dođi ovamo!

On uhvati maršala ispod ruke, dok je Fin morao da ga uzme za noge.

Ajk podiže glavu i pogleda prema ljudima na verandi.

— Što vi tamo stojite, vi, uplakanane životinje! Hajde, pridržite ga! A jedan neka odmah otrči po doktora.

Tri čoveka priđoše, a jedan potrča pa zastade i upita:

— Kod kog doktora?

— To mi je svejedno! Kod bilo kog! Jesam li ja ovde kod kuće ili vi? Hajde, čovek umire!

— Dobro, trčim kod doktora Kohrama.

— Gde stanuje?

— Nedaleko od šerifske kancelarije. Bakster zna!

— Napred! — viknu Ajk za njim.

Teško maršalovo telo odnesoše u

susednu ulicu u kuću hirurga Džeremiosa Kohrana.

Kohran je bio pristupačan mladi čovek, koji nije dugo živeo u gradu. Bledolik mršav čovek, sa niklenim naočarima na nosu. Ni on još nije bio legao, kada ga je sluga Endru Herington uznemirio:

— Vajat Erp je ubijen, doktore!

— Ko?

— Maršal Erp!

— Maršal Erp? Zar je on u gradu?

— Da, ubijen je. Ovde je i Ajk Klanton!

— Ajk Klanton...? — promuća lekar i uhvati se za gušu. — Za ime boga!

Sumorne vizije sa O. K. koralu, izazvane imenima Erp i Klanton izroniše u njegovom sećanju.

Napolju je čuo žagor ljudi i kada dva Klantona unesoše maršala, on im priđe drhteći.

— Tamo preko na operacioni sto.

Četiri čoveka je pratilo transport.

Lekar se nagnu nad glavom čoveka iz Misurija.

Ajk se okrete i pogleda na ljude.

— Napolje! Šta ćete ovde? Gubite se!

Fin je stajao kod vrata.

Kada se Ajk okrenu i on je hteo da izađe. Ne okrećući se i ne skidajući pogled sa maršala, Ajk viknu:

— Ti ostaješ ovde!

Fin samo klimnu glavom.

Lekar je opipavao maršalovo telo.

Dok je Ajk stavljaao na jednu stolicu maršalov šešir, ne skrećući pogled sa njegovog lica, lekar je i dalje opipavao telo obamrlog čoveka.

Ajk ga gurnu.

Lekar se trže i uplašeno pogleda u oči nekadašnjeg vođe bande.

— Je li mrtav? — šapnu Ajk.

Lekar podiže ramena visoko: — To ne znam. — Saže se nad njim, oslušnu ga i zavrte glavom: — Ne, nije mrtav. Ali...

— Šta ali? Pregledajte ga već jednom!

Lekar okrete glavu. — Je li on zaista Vajat Erp?

— Da! — viknu rančer na njega. — Sada gledajte da ga zakrpíte. Ja plaćam sve.

Lekar je gledao na čoveka iz Misurija. Lagano pređe preko njegovih usana: — On je dakle čuveni Vajat Erp!

Ajk ga grubo gurnu.

— Da, on je taj čuveni Vajat Erp. U to možete biti uvereni, doktore. Ja za to jemčim. On je moj poznanik.

Lekar se okrete ka njemu:

— A vi ste stvarno Ajk Klanton?

— Da. Čak i meni samom se ponekad učini kao da to nije tako, ali tako je! — Levim palcem pokaza preko ramena — a momak tamo pozadi, taj magarac, to je moj brat Fin. Sada nam nedostaje samo tip koji je na maršala pucao. Bili bi svi skupa!

Lekar je bio uzbuđen, tresao se od zvuka tog glasa i ponovo se sagnuo nad maršalom.

Raskopčao mu je kaput i košulju i tako razgoličenog okretao na sve strane, ali uzalud, jer rane od metka nigde nije bilo.

— Čoveče, šta vi to tražite? — obrati mu se rančer. — Jeste li lekar ili krpač kazana? Nađite već jednom ranu od metka!

Lekar diže ruke razočarano:

— Ne mogu je naći, mister Klan-ton!

Ajk ga grubo odgurnu u stranu i mahnu svom bratu:

— Hajde, pridrži!

Podigoše onesveštenog u sedeći stav. Ajk mu skide košulju i začuđeno pogleda u mišićavo mršavo telo, na kome zaista nigde nije bilo znaka ozlede.

Ponovo ga spustiše dole, a Ajk se okrete ka lekaru:

— Hajde, govórite već, čoveče! Šta mu je? Da li je možda dobio srčani udar? — vikao je Ajk promuklo.

Lekar zatrese glavom:

— Ne, nije dobio srčani udar.

— Da li to tačno znate?

— Sasvim tačno!

— Čoveče, pa on mora negde nešto da ima. Valjda ne spava!

Lekar opet poče opipavati maršalovo telo. Kada dođe do potiljka, iznenada se tu zadržao:

— Ovde je jedna čvoruga!

— Čvoruga na potiljku? Kako tamo? On je pao na lice. Samo časak.

Ajk se okrete, uze maršalov crni šešir, otvori pantljiku za znoj, izvadi ispod nje jednu lako savijenu metalnu pločicu i baci je na sto:

— Trebalo je ranije da se ovoga setim — reče polako za sebe. I tada dreknu na Fina: — Opet si bio svinja. Hajde, dođi sa mnom napolje.

Kada braća izađoše napolje u hodnik, koji je bio osvetljen samo jednom malom lampom, Ajk izvuče jedan revolver i držeći ga ispred Fina reče:

— Poznaješ li ovo? — upita tiho.

Fin pogleda na oružje.

— Da, to je Bilov revolver!

— Tačno. Odakle ga imam?

— Ja... ne znam... — mucao je Fin.

Pljas! Puče teška rančerovala šaka na njegovom licu.

— Ajk, nemoj to činiti! Šta ti je! — derao se Fin.

Pljas! Novi šamar okrete Fina oko njegove osovine.

— Reći ću ti, odakle ga imam: — Imam ga od Vajata Erpa! — grmeo je Ajk.

— Šta? — zakrešta Fin preplašeno. — To je isključeno!

— Oduzeo ga je od tipa sa kim si ga u kocki izgubio, ti prokleta bitango!

Pljas! Pljas!

Fin saže glavu i promuca:

— Stilvel je hteo da ga se po svaku cenu domogne radi uspomene.

Ajk zaškruta zubima, šćepa brata desnom rukom za grudi i tako snažno ga tresnu o vrata da se cela zgrada tresla.

— Prokleta ništavilo! Prodaješ naše uspomene! Gubi mi se s očiju! Gubi!

Lekar se pojavi na vratima ordinacije i upita šapatom:

— Šta se ovde dešava?

— Ah, ostavite me na miru! — odvrati mu rančer.

Kada je Fin napustio kuću, Ajk prođe pored lekara, uđe u ordinaciju i pogleda u maršala, koji je još uvek ležao nepokretan.

— Šta je sada sa njim?

— Moramo sačekati. Udarac u potiljak je bio vrlo težak. Treba najpre da se oporavi. Drugi čovek bi možda podlegao, iako metak nije probio.

— Taj će se oporaviti, budite u to uvereni!

Ajk izvadi iz džepa cigaretu, stavi je među zube, i kresnu šibicu o drvo.

Napolju, u već osvetljenoj ulici, spazi priliku svog brata, podigne prozor visoko i dreknu:

— Rekao sam da moraš nestati! Fin stade da beži.

Ajk ga je kroz prozor posmatrao. Kada se okrete, reče lekaru:

— Čujte, čoveče! Vi ste jedan šeptrlja. Ništa vam više neću reći.

— Ali molim vas...

— Čutite. Poznajem jednog lekara koji bi ovog čoveka već odavno povratio. Jeste li već čuli za Doka Holidēja? Video sam ljude koji su bili i teže povređeni. On ih je već za nekoliko minuta dizao na noge. A vi idete okolo, kršite ruke i pozivate u pomoć velikog Manitua. Zašto ste, u stvari, postali lekar? Trebalo je da postanete obučar, čoveče!

Hodao je po sobi. — Imate li viskija u kući?

— Viski? Da, naravno, ovde...

— Lekar brzo donese jednu polupraznu bocu iz ormara.

Ajk uze flašu i proba jedan gutljaj. Onda priđe marašlu i popraska ga viskijem po glavi, podiže ga i stavi mu flašu na usta.

— Hajde, pomozite mi već! — naredi doktoru.

Neobično nežno nali čoveku iz Misurija nekoliko gutljaja viskija u grlo.

Vajat otvori oči. Kada iznad sebe spazi Klantonovo lice, odmah ih zatvori.

Kakav potres za njega: kada se probudio iz najdublje nesvestice, da baš tada ispred sebe spazi lice svog najvećeg protivnika!

— Mora uzeti još jedan gutljaj.

Ove reči su jasno doprle do maršalove svesti. Slabim pokretom ruke on odgurnu flašu.

— Neće. Dakle, već ispoljava sopstvenu volju. To znači da se sasvim povratio.

I zaista. Maršal uhvati rančera za ruke i pažljivo se zagleda u lice nekadašnjeg gangstera.

— Ajk!

— Da, to sam, na žalost ja, maršale. — Rančer podiže ruke i ponovo pade u stolicu. — Mora da vam to izgleda glupo! — Zubima i jezikom premeštao je cigaretu s kraja na kraj usta.

Vajat okrete glavu i iza Ajka spazi blede lice lekara. Onda razgleda stvari po sobi u kojoj se nalazio i uhvate se levom rukom za teme.

— Šta se desilo? — opipa glavu i oseti čvorugu.

— To bih i ja hteo da znam — promumla Ajk. — Pogodili su vas.

— Ko?

— Baš to je pravo pitanje!

Vajat sede na ivicu stola. Lupkao je čizmama o pod.

— Gde je Fin? — upita muklim glasom.

Ajk se nalazio iza njega kraj prozora. Pitanje ga je pogodilo kao strela. Polako se vrati i pogleda maršala u lice:

— To nije bio on!

— Gde je?

— Ja sam ga udaljio.

— Zašto?

— Jer ne želim da se sa vama sretne.

— Ko je na mene pucao, Ajk?

— Ne znam. U svakom slučaju

Fin nije. Žao mi je, ovog puta mi morate verovati.

— Želeo bih da ga ja lično pitam.

Vajat ustade, uze novac iz džepa kaputa i ostavi ga lekaru.

Ovaj odmahnu glavom: — Ne, maršale, nisam mogao za vas ništa da učinim...

Vajat se okrete i bez reči izađe u noć.

Tada ču bat koraka iza sebe. To je bio Ajk. Zastao je na tremu.

— Vajate!

Maršal, koji je već stigao do sredine ulice, okrete se.

— Vajate, to nije bio Fin!

Maršal se uhvati za čvorugu i produži niz ulicu. Žurio je u mali pansion, koga je onomad video priličkom svog boravka u Nogalesu.

Pred vratima je goreo fenjer. On zakuca.

Otvori mu jedan stari čovek i pusti ga unutra.

— Imate li slobodnu sobu?

— Da, mnoštvo. Možete dobiti i pet soba.

— Potrebna mi je samo jedna.

Stari pođe stepenicama ispred maršala. Lojanica koju je držao u ruci užasno je smrdela.

Odveo je maršala u sobu na gornjem spratu i poželeo mu laku noć.

Vajat nije upalio lampu, već je najpre otišao do prozora, pogledao na ulicu i tamo spazio jednog čoveka kako stoji.

Bio je to Ajk Klanton.

Zagonetni čovek je stajao nasred ulice, avetinjski osvetljen mesečinom, i gledao ispred sebe.

Vajat se povuče u sobu, stavi bolnu glavu nad lavor i poli je vodom. Zatim otkopča opasač sa oružjem,

okači ga o krevet, svuče čizme i leže.

Kada je otvorio oči, sunce je već bilo visoko na nebu i bacalo kratke, oštre zrake kroz prozor u sobu.

Vajat odmah ustade, obrija se, dobro se umi i siđe.

Vlasnik pansiona mu priđe:

— Dao sam da vam se za doručak sto postavi kod prozora.

Vajat se nije čudio što ga ovaj čovek poznaje. Već se dugo u gradu pričalo da je ovde.

Seo je za mali sto kraj prozora i primetio da je postavljen za dve osobe.

Tek što popi gutljaj kafe, jedan nepoznati stranac uđe sa trema u trpezariju.

Bio je krupan, četrdesetih godina i imao duguljasto lice i svetle oči. Nosio je sivo svileno odelo, čiji su reveri bili crno oivičeni. Ostavljao je utisak negovanog čoveka. Tražeći nešto, pogledao je po trpezariji i prišao maršalovom stolu kod prozora.

— Je l' slobodno?

Vajat klimnu: — Molim.

Stranac sede i donesoše mu doručak.

Vajat je osećao da ga čovek oštro posmatra, trudeći se da to bude neupadljivo.

Najednom stranac spusti šolju i upita:

— Vi ste Vajat Erp, zar ne?

Maršal ponovo klimnu: — Da.

— Raduje me, mister Erp, da se upoznam sa vama. Moje ime je Kalagan, Kas Kalagan.

Vajat klimnu nezainteresovano.

Kalagan nastavi: — Nalazim se na poslovnom putovanju.

Vajat pojede ostatak svog kolača sa sirom i poče da gleda na ulicu. Tada je čuo da čovek reče:

— Imam jedan unosan posao od koga se može živeti.

— To je zaista lepo — uzvratila maršal i htela da ustane.

Ali Kalagan stavi ruku na njegovu mišicu i zadrži ga.

Maršal podiže glavu i pogleda u bistro oči stranca.

— Samo momenat, mister Erp! — reče mu ovaj poverljivo.

Vajat ga pogleda ne naročito zainteresovan.

Kalagan se ponovo uvali u svoju stolicu, zapali cigaretu i upita sa naglašenim interesovanjem:

— Koliko zapravo zarađuje jedan takav čovek?

— Sasvim lepo izlazi na kraj — odgovori maršal, koji živnu.

— Stopedeset mesečno! Više ni u kom slučaju! — Naže se Kalagan ka njemu.

Maršal zatrese glavu. — Ne, ne više.

— Mislite li zaista da je to dovoljna plata za čoveka kao što ste vi? — upita Kalagan, a maršalu se učini da mu se na licu pojavio izraz vrebanja...

— Tolika je, kolika je, mister Kalagan.

— Ali njome ne može biti zadovoljan čovek vašeg kalibra.

Vajat je pažljivo posmatrao lice ovog markantnog čoveka.

Šta ovaj zapravo hoće da mu predloži?

— Imate li bolji posao za mene, mister?

— Možda!

— A on bi bio?

— Tamo preko u Teksasu. Bušise nafta.

— Čuo sam za to.

— Radovi dobro napreduju i kompaniji su potrebni ljudi.

Vajat se nasmeja.

— Veliko hvala, ali ja nisam bušilac nafte.

Kalagan se nasmeja živahno:

— Kompaniji su potrebni nadzornici bušotina.

— Aha, — odgovori Vajat, sasvim nezainteresovano. — Onda neka ih traže.

— Možda sam ja našao vas, mister Erp.

Vajat se lupi po grudima.

— Mene? — Nasmeja se. — Žao mi je, mister Kalagane, u to se vrlo malo razumem.

— Nije potrebno da se u to razumete, mister Erp. Kompaniji je stalo samo do čoveka vaše vrednosti. O samom bušenju nije potrebno da mnogo znate. To dolazi samo po sebi. Preduzeće je još mlado i ljudi rastu sa njim. Oni i sami jedva nešto znaju o tome. Sada traže nadzornika ljudstva. Posao će biti dobro plaćen.

— Ne, hvala, obučar ostaje u svom zanatu.

— Tužan je zanat, koji vi ovde obavljate, mister Erp.

— Možda vam to samo tako izgleda. Tako tužan uopšte nije. Osim toga, mora da postoje ljudi koji se u ovoj mladoj zemlji bore za zakon.

Čovek teksaške Ojl-kompanije smeškao se samouvereno:

— Mislili da je nafta u najmanju ruku bar isto toliko važna koliko i zakon, mister Erp.

— Neću o tome sa vama da raspravljam, Kalagane.

Vajat ustade i nakloni se.

I Kalagan ustade. Imao je u ruci debeo svežanj novčanica.

— Čujte, Erp. Ovde ima dve hiljade. Dve hiljade! Razumete li?

Maršalu se najednom pojaviše duboke bore između crnih skupljenih obrva.

— Šta to treba da znači?

— Potreban nam je upravnik bušotine.

— Rekao sam vam već da me posao ne interesuje.

— Nije to važno, mister Erp. Interesovanje dolazi vremenom.

— Šta ću sa novcem?

— To je predujam. Možete ga podići čim potpišete ugovor. Mesečno je predviđeno za upravnika bušotine Erpa sedam stotina.

— Sedam stotina dolara! To ni vi sami ne verujete!

— Ne bih vam inače to rekao. Konačno, novac nije moj, maršale, već Kompanijin.

Vajat se ponovo spusti u stolicu.

— Čujte, Kalagane. Ako Kompanija tako rasipa svoj novac, uskoro će propasti. Isporučite ovo moje upozorenje vašem gazdi.

— Kompanija ne rasipa svoj novac.

— Sedam stotina samo za jednog čoveka?

— Ne, ne za jednog običnog čoveka, već za Vajata Erpa.

Maršal je vrteo glavom.

— Ne razumem kako ste se baš mene setili?

— Nisam ja na to nadošao. Setio vas se Fred Meklin.

— Ko je to?

— Čovek kome pripada naftonosno polje.

— Gde se ono nalazi?

— U Teksasu.

— Nemojte mi još reći da vas je on ovamo poslao.

— Svakako. Juče sam bio u Tombstonu i tek sinoć kasno ovde stigao.

— Onda Meklin-kompanija ima izvanrednih jahača.

Kalagan izvadi cigaru iz fine kožne tabakere i jednu ponudi maršalu.

Nagru se prema njemu i nastavi:

— Mister Erp, nisam prešao ovaj dugački put da bih se vratio neobavljenog posla. Dobro razmislite. Imate vremena do večeras. To je izvanredan posao. A sedamsto dolara mesečno nije za preziranje!

— Ali to je čisto bezakonje!

— Ne, to nije bezakonje. Među radnicima-naftašima uvek postoje svađe i nesuglasice, Erpe. Vi ne bi bili nadzornik bušotine već upravnik u izvesnom smislu, koji pod sobom ima šest drugih nadzornika bušotina i hiljadu radnika.

— Samo vaše ime i vaša ličnost biće dovoljni da ljude drže na lancu. Razumete li?

— Da, sada razumem. Ali... — Vajat je vrteo glavom. — Ne, mister Kalagane. Vi ste ovaj put prevalili uzalud. To nema nikakvog smisla. Ja sam čovek zakona. To ću i ostati!

Vajat pogleda kroz prozor na ulicu i zamišljeno nastavi:

— Jednom, docnije, kada budem deset ili dvadeset godina stariji, možda ću i sam stići u Kaliforniju da radim na bušenju nafte.

Kalagan se nasmeja i kao u šali reče:

— Dotle više neće biti nafte, Erp. Verujte u to. Mnogo pre toga izmaći će vam ispred nosa. Hoću da vam kažem i ovo: Ako postanete upravnik bušotina i izvesno vreme provedete na radu kod Kompanije i steknete poverenje vlasnika polja, nije isključeno da vas uzme za partnera. Tek tada biste počeli da zarađujete mnogo novaca. Razmislite o sevmu, mister Erp. Velika je sramota da za nekoliko dolara mesečno jurite oko lo, rizikujući stalno život. Čovek kao vi morao bi pet puta više da zarađuje. A to možete kod Kompanije, kada u njoj prethodno provedete neko vreme.

Vajat je pažljivo pogledao čoveka koji mu je dao tako neobičnu ponudu i nastavio: — Ne, mister Kalagan, batalite to. Nije potrebno da čekate do večeri. Nema to nikakve svrhe. Ostajem ono što jesam.

— Uprkos toga čekaću, maršale! — odvrati Kalagan.

Čovek iz Misurija primeti da se kod ovih reči u očima naftaša pojavio zagonetni smešak.

Ulicom prostruji lak povetarac.

Vajat ugleda iza kola, koja su nosila mrtvački sanduk, ženu pljačkaša pošte, Persija Farela. Niko drugi nije pratio razbojnika na njegovom poslednjem putovanju.

Maršal se obrati Kalaganu:

— Sada moram da odem, mister. Ostajte zdravo. I sasvim sigurno ćete naći boljeg čoveka za vaš posao, nego što bih ja bio.

— To nikako ne verujem — odmah odgovori Kalagan.

Maršal izađe i na ulici upita jednog mladića kako može da stigne do groblja.

Dečak mu objasni i pokaza put.

Nogalesko groblje se nalazilo na južnoj strani grada, na jednoj uzvisici pokrivenoj žbunjem.

Maršal još nije tamo stigao kada spazi kako jedan jahač dolazi iz grada. Maršal zaseda iza jednog grma i tu sačeka čoveka.

Bio je to Ajk Klanton!

Vajat je začuđeno pogledao rančera iz Tombstona. Zašto se taj čovek stalno vrzma oko groblja?

Ajk sjaha sa konja, pusti uzde da padnu i pođe ka grmu iza koga je stajao maršal.

Maršal se povuče iza jedne grane. Ajk stade.

— I vi ste ovde? — U njegovim očima se pojavi izraz čuđenja, ali je izgledao više iznenađen nego uplašen, što je ovde sreo maršala.

Skide šešir i obrisa čelo.

— Postaje sve hladnije — reče tiho. — Oseća se da je novembar blizu.

Vajat pokaza na mrtvačka kola koja su se približavala groblju.

— Poznavali ste čoveka?

Klanton odmahnu glavom: — Ne.

Kada se kola približiše, on pogleda na sumorno groblje.

— Kadgod vidim mrtvačka kola, setim se dana kada je Bili...

Maršal je klimao glavom: — Da, znam.

Morao je da se seća pogrebne povorke svog brata u Tombstonu.

Okrete se. Još je imao šešir na glavi. Vetar koji je pirkao iz savane terao mu je kosu na čelo kada ga je skinuo. On odsutno reče: — Sipljiva raga ga je ovde donela skoro samog. I žena je zaostala. Znao sam to. I mrzim kada neko na svoj poslednji put mora sam da ode.

Da li se ovde zaista našao zbog saosećanja sa jednim mrtvacem ko-
ga niko nije pratio na sahranu?

Vajat je teško mogao u to da po-
veruje.

Dva čoveka su nemo sačekala da
kola sa mrtvačkim sandukom stignu
do njih. Onda Ajk krenu za njima,
a maršal pusti uzde i pođe za njim.

Patuljast grbavko prgavog izgle-
da sedeo je na boku kola i dremuc-
kao. Kada su kola stigla na groblje
i već dosta dugo stajala ispred ra-
ke, koja nije bila duboko iskopana,
kočijaš je još dremao na svom se-
dištu.

Ajk prođe, munu ga i viknu: —
Hej, burazeru, zar si već zaspao, mo-
žda za uvek? Možemo odmah da te
spakujemo pored ovog ovde.

Kočijaš okrete glavu i pogleda u
govornika široko otvorenim očima.

— Ajk Klanton — izusti.

— Da, mislim da nemaš ništa protiv.

Stiže i žena. Hod konja je za nju
bio prebrz. Skrušeno stade ispred
otvorene rake u koju tri čoveka spu-
stiše kovčeg.

Tada se Ajk obrati grobaru:

— Samo bih hteo da znam kako bi
ovo ti sam uradio, starče?

Čovek izboranog lica ga pogleda
i hrapavim glasom reče:

— To uvek radim sam, mister
Klanton.

— Da, verujem. Možeš nekako
sanduke da skineš sa tvojih kolica
a onaj koji leži u njima to ne može.

Odstajaše nekoliko sekundi nemo
pred rakom i kad starac poče da za-
trpava raku, Vajat se okrete i na-
pusti groblje.

Rančer se zadrža još malo. Napu-

stio je grob kada se maršal popeo u
sedlo.

— Uostalom, šta sam ono hteo da
kažem, maršale — reče on dok je
palio polupopušenu cigaru. — Nije
pucao Fin!

Vajat samo podiže ramena.

— On nije mogao da bude — reče
Ajk. — Čovek koji je na vas pucao,
upotrebio je pušku. A Fin nema pu-
šku.

— Pušku? — Vajat se okrete u
sedlu. — Odakle to znate?

— Jer je to bio pucanj iz puške.
Čuo sam.

Vajat pogleda odmetnika u oči bo-
je ćilibara.

— Ajk, imam još jedno pitanje —
reče tiho.

Rančer se okrete u stranu i ispu-
sti dim kroz nos:

— Protivim se vašem pitanju, Va-
jate.

— Znam. Ipak ću vas pitati. Šta
sada tražite u Nogalesu?

Klanton okrete glavu sasvim la-
gano. Iznenađenje se pojavi u nje-
govim očima.

— Šta ovde tražim? Zar ne može-
te da se setite?

Vajat, neobično uzbuđen, odgo-
vori:

— Ne, ne mogu da se setim.

Rančer se uhvati za prednji deo
sedla i pope se na konja:

— Žao mi je, na to pitanje ne mo-
gu da vam odgovorim. — Dotače o-
bod šešira i htede da ode.

— Ajk!

Jahač se ponovo okrete.

— Je l' zbog Fina?

Rančer nije odmah odgovorio.

— Ne znam. Verovatno. Do viđe-
nja. — Onda odjaha ka severoistoku.

Vajat se vrati u grad. Dan ranije se nalazio na putu ka salunu kada ga je u mraku metak pogodio sa leđa. Srećom metak je udario u metalnu pločicu, koju uvek nosi u postavi šešira i koja mu je već više puta spasla život.

Znači da je metak bio ispaljen iz puške. I verovatno sa prozora saluna „Zlatni Dolar”.

Vajat je stigao u podne, kada je krčma bila prazna.

Iza šanka nalazio se ćelavi kelner, koga je uočio još sinoć, kada je sreo Fina.

Sada je imao vremena da ga dobro pogleda. Bio je to čovek prilično krupan, malo pogrbljenog stasa i mogao je imati oko pedeset godina. Na duguljastom licu duboko upale oči bile su stalno u pokretu. Imao je dugačak i uzan, kukast nos. Usta su mu bila mala i ulegla. Odavala su šiljatu, bezubu gornju vilicu. Brada je bila isturena, a duge uši su imale nezdravu žućkastu boju.

Vajat je još sinoć primetio da je lobanja ovog čoveka imala neobičan oblik. Iznad levog uha štrčala je kost, dok je iznad desnog nešto nedostajalo.

Nosio je belu košulju, crnu kravatu, kaput držeće žute boje i smeđe pantalone. Dugačke ruke sa izduženim, uskim šakama, položio je na limenu ploču šanka.

U levom uglu usta držao je ugašenu cigaretu.

Ovaj Hari Medok imao je nešumnjivo nečeg odbojnog u sebi. Ne samo na licu, već i u svom držanju i pokretima, kao i u glasu.

— Helo, evo dolazi visoka poseta u našu krčmu — promrsi on.

Smeteno je pogledao u maršala i nespretno mu se poklonio. Uzmičući ispred njega upita: — Šta ovo treba da znači?

— Kilbi stanuje kod vas?

— Kilbi? — pretvarao se da razmišlja. — Da, sećam se. Stanovao je ovde.

Zatim se okrete i viknu: — Končita!

Ljupka, tamnooka devojka, koju je maršal nedavno već video, dođe do zavesa od perli u hodniku i tu stade. Dok su joj glatke staklene parle klizile kroz prste, upita:

— Šta je? Oh, maršal je tu!

Najpre iznenađenje, pa strah, pojavi se u njenim očima.

Medok zakrešta: — Hej, Kilbi još stanuje kod nas?

— Kilbi? — pogleda ga upitno. — Ne, mislim da više nije ovde.

Maršal pogleda u devojku.

— Odvedite me, molim, u njegovu sobu, mis.

— Moje je ime Končita — reče i pokuša da ga zbuni jednim zavodničkim pogledom.

Ali žene nisu nikada mogle na taj način da dublje utiču na čoveka iz Misurija.

— Uštedite sebi trud, mis i odvedite me kod Kilbija.

— Mister Kilbi više ne stanuje kod nas.

— Od kada?

— Od juče.

— Nije tako. Juče je još bio tu.

— Da — reče Medok. — Juče da, ali je sinoć otputovao.

— Tako, otputovao? Svakako poštanskim kočijama.

Kelner se podrugljivo smejao.

— Ne znam, maršale. Mislim da je odjezdio. Ali ja sam ne mogu da

vodim računa o svakom gostu. Končita, znaš li nešto o tome?

Pitanje je u sebi već sadržavalo odgovor.

Devojka, koja je stajala na stepenicama za gornji sprat, odmahnu glavom.

— Podite! — reče maršal grubo.

Ona se ispred njega pope uz stepenice, otvori vrata jedne sobe, iz koje se izlazilo u dvorište.

Vajat baci letimičan pogled po sobi i zavrte glavom:

— Kilbi nije stanovao u ovoj sobi!

— Ne? — Devojka se nasloni na okvir vrata i prekrsti ruke na grudima. Onda reče umiljatim glasom: — Uvek sam želela da vas jednom sretnem, mister Erp. Kada čovek toliko mnogo o vama sluša, onda to nije nikakvo čudo. Ljudi za šankom već godinama pričaju o vama. — Kod ovih reči namignu mu vragolasto, ali to ne zavede maršala.

On osorno upita: — Gde je Kilbi-jeva soba?

— Misllila sam da je ovde stanovao.

— Misllili ste? Dakle ne znate? — pita maršal oštro.

Končita podiže ramena pa ih spusti, ne pomerajući se sa svog mesta kod vrata.

— Ko stanuje tamo preko? — Vajat pokaza na vrata preko puta.

— Soba je zauzeta.

Maršal priđe vratima, zakuca i otvori ih.

Jedna žena vrisnu histerično. Sedela je za stolom i pila viski. Stiskala je jutarnju haljinu oko sebe i pokušala da razbarušenu crvenu kosu ukloni sa lica.

— Pardon, madam — izvinjavaše se maršal i htede da zatvori vrata.

— Ko ste vi i šta hoćete? — viknu žena.

Končita priđe vratima i stade pored maršala:

— To je Vajat Erp, Dolores.

— Vajat Erp? — upita žena. — Ne! — Tamno crvenilo joj prekri lice podbulo od alkohola. — Ja sam žena vlasnika saluna — objasni.

— Dakle, gospođa Medok?

— Ne, mister Medok je samo kелner. Moj muž nije ovde. Možda vam ja mogu pomoći?

— Da, možete madam. Tražim čoveka po imenu Kilbi.

— Mister Kilbi?

Dolores je dockan primetila opominjuće poglede koje joj je Končita upućivala.

— On stanuje ovde pored...

— Hvala. — Vajat se izvini i odmah se nađe kod vrata susedne sobe. Bila su zaključana.

— Otvorite, mis Končita.

Devojka podiže ramena. — Nemam ključ!

— Ako ne otvorite, razvaliću vrata!

Žena vlasnika saluna dođe u hodnik, zveckajući svežnjem ključeva: — Mora biti jedan od ovih.

Ona isproba više ključeva. Kada ne nađe ni jedan koji odgovara, maršal joj uze svežanj i već drugi ključ je bio pravi.

Vrata se otvoriše. Vajat ugleda praznu sobu. Brzo je pretraži, pa se vrati u hodnik. Obe žene su ga gledale pune iščekivanja.

— Ovde je dakle stanovao? Dobro, to se slaže. Ovde, sa prozora, sinoć je pucao na mene.

— Pucao! — Vlasnica saluna se uhvati za grlo i zatetura. Očigledno,

bila je pijanica. Njeno lice je to ođalo.

Kada primeti maršalov pogled, okrete se i nesigurnim koracima ode u svoju sobu, mumljajući neko izvinjenje.

Končita se jetko smejala i gledala u maršala pobedonosno:

— Eto, nisam onakva kakvom ste me smatrali, mister Erp.

— Kada je odjahao? — izbegnu maršal njeno pitanje.

— Ne znam.

Maršal stade pored nje i levom rukom je steže za mišicu tako jako, da joj se lice uozbliji.

— Mis Končita! — opomenu je oštro. — Taj čovek je ubica! Osim toga, jednu ženu u Tombstonu je teško ranio!

U očima Končite iznenada se pojavi strah.

— Ne znam ništa o tome. Otišao je!

— Dakle, znate da je otišao?

— Da, mislim. Čula sam ga. Moja soba je pored njegove.

— Mogu li pogledati vašu sobu?

— Oh, da. — Odmah se u njenim očima vide uobičajeni smešak. Otvo-ri vrata svoje sobe i maršal baci brz pogled u nju. Nestade sumnje da se Kilbi možda tu sakrio.

— Želite li možda sobu kod nas?

— Ne, hvala.

— Šteta. Rado bih vam dala našu najlepšu sobu.

Vajat stade i upravi svoj pogled u oči devojke.

Končita nije mogla dugo da izdrži taj pogled te obori oči ka podu.

— Da, molim — reče tiho.

— Kuda je Kilbi odjahao?

— Ne znam — šapnu ona.

Vajat je ščepa za obe mišice i prod-
rma:

— Morate mi to reći. Inače postajete saučesnik.

Kada podiže glavu imala je iskrene suze u očima.

— U Martini, — šapnu žurno.

— U Martini? — ponovi maršal.

— To se nalazi preko, u Meksiku! Ona je samo klimnula glavom.

— Končita, šta još imate da mi kažete?

Ona je samo vrtela glavom, želeći da ga se oslobodi.

Čovek iz Misurija je pusti, okrete se i side stepenicama.

Kada dođe do šanka, Medok je držao u ruci čašu iz koje je upravo popio jedan gutljaj.

„Izgleda da vlasnik i poslugi saluna „Zlatni Dolar” već rano po danu počinju da uživaju alkohol” pomisli maršal.

— No? — upita Medok kroz nos.

— Jeste li ga našli, maršale?

— Naći ću ga, Medok. Budite sigurni!

— Pa, onda mnogo sreće — reče kelner i sasu ostatak pića u grlo. Pri tome zabaci glavu u tako neprirodan položaj da se moglo videti kako mu jabučica poigrava.

Kada ispravi glavu, sa strahom ugleda pred sobom maršala koji je došao iza šanka.

Medok ustuknu i tako jako udari u orman sa flašama, da stakla zazvečaše.

— Šta hoćete od mene? — promuća.

— Poželeli ste mi mnogo sreće, Medok. Hteo bih da vam za to zahvalim.

Kelner pogleda Vajata nesigurno.

— Vi .. nešto smerate?

Vajat je stajao, ne ispuštajući čoveka iz vida.

Dogodi se nešto neobično: čaša kliznu iz Medokove ruke i razbi se o pod. Narednog trenutka on pruži ruku prema revolveru koji maršal dotle uopšte nije primetio. Nosio ga je na dugačkom opasaču, s desne strane, dukobo iza bedra.

Ali pre no što je mogao da izvuče oružje, maršal ga silovito, kao sekirom udari ivicom dlana po ključnoj kosti.

Kelnerova ruka se iskrivi, omlitavi i ostade da visi niz telo.

Medokovo lice posle svega nekoliko trenutaka dobi ciničan, grozan izraz. Pokrenu se u stranu i zakrešta:

— Iskijaćete ovo, Erp!

Vajat mu u magnovenju izvuče revolver iz futrole i ukoso ga zavitala kroz krčmu, sve do ispod starog automata za muziku.

Medok pogleda ka automatu, pa u maršalove oči. Isturi glavu, iskezi se i zašišta:

— Greška se desila, Erp. Velika greška! Ne možete raditi sa mnom što vi hoćete, razumete li? Juče ste mučno i teško izbegli grobarevu lopatu...

Ove reči su mu izmakle u besnoj razjarenosti.

— Samo govorite dalje, Medok.

U Medokovim očima se pojavi strah.

Vajat ga odgurnu. Medok pokleknu, a on se pažljivo zagleda u njega.

— Interesantno, mister Medok. Vrlo interesantno. — Okrete se i napusti salun „Zlatni Dolar”.

Kada dođe do vrata koja iz krčme vode u dvorište, do njega dopre slab

šum. Okrete se i ugleda Končitu na sporednom stepeništu.

— Mister Erp! — šapnu mu ona.

Vajat se zaustavi i zakorači u dvorište.

U krupnim tamnim očima devojke ogledao se veliki strah.

— Ne smete ga proganjati, mister Erp.

— Zašto ne?

— Jer će onda znati da sam ga odala...

— Iz toga neće ništa saznati!

— Ipak, može to pomisliti!

— Umirite se, mis Končita. Kada ubicu uhvatim, više neće imati prilike da vam se sveti.

— On ne, ali dr...

— Drugi, hteli ste reći?

Ona obori glavu.

Maršal joj stavi desni kažiprst ispod brade i podiže joj glavu:

— Končita, recite mi, molim, šta znate!

Ona je vrtela glavom.

— Ne mogu vam ništa više reći, mister Erp. Samo toliko da ga ne smete progoniti!

— Ne?

— Jer ćete... upropastiti samog sebe!

Pola sata kasnije čovek iz Misurija je napustio grad. Jahao je na jug, ka granici. Za vreme celog putovanja video je pred sobom đavolsko lice Medoka. Ovaj čovek je bio tipičan jatak neke bande. Bio je bezobrazan, hladnokrvno njuškalo i imao je dobar njuh. Ali ovog puta je bio dosta glup da se oda. Njegova mržnja prema zaštitniku zakona bila je toliko velika, da zbog nje nije mogao da sakrije svoje pravo lice.

Gde se krije Fin Klanton? Da li

je zajedno sa Kilbijem odjahao iz Nogalesa? A Ajk? Da li je zaista samo zbog brata došao u Nogales?

Što je Vajat duže o tom razmišljao, izgledalo mu je to neverovatnije. Naravno, nije isključeno da se iskusniji Isak Džozef Klanton brine o svom bratu, koji nije hteo da napusti stare životne navike.

Ali čovek iz Misurija nije mogao da veruje da se čovek kakav je Ajk Klanton mogao tako korenito da promeniti... Sa njim je vodio mnoge borbe. Kralj Arizone mu je u mnogim okršajima pružao uporan i energičan otpor.

Maršal još nikada nije sreo šefa bande, koji mu je kao on stvorio mnogo teškoća i čije su akcije bile prikrivene tako smišljeno, lukavo i sistematski.

Čak ni bogati rančer u Koloradu, King Astor, gore iz pokrajine Garfild, nije imao urođenu snagu i dinamiku, koja je tinjala u tombston-skom kauboju, Ajku Klantonu.

I uvek, kada je bio u njegovoj blizini, kada je stajao pored njega ili pred njim, Vajatu se činilo da bi trebalo da ga zgrabi rukama, tresne o tle, izvuče revolver i vikne: — Ajk, priznaj! Ti si vođa ljudi sa vešalima!

Dolazilo mu je da mu dovikne da zna, da Ajk želi samo da ga vuče za nos, da ga je spasao iz paklene situacije da bi otklonio njegovu sumnju...

Baš to su bili postupci tipični za Ajka Klantona. Uvek je znao da majstorski tačno predvidi svoje akcije, da ih zaodene neprozirnim velom, da svoje prave namere prikriva do poslednjeg momenta i tako za-

vara ljude. Nije badava Kočiz pomenuo njegovo ime kada je govorio o ljudima sa sivim maskama...

Ni reči izgovorene sinoć u glavnoj ulici, koje su kao iz velike daljine doprle u maršalovu podsvest, ne mogu u tome ništa da izmene. Jer ako se dobro razmisli, ha njega je ipak mogao da puca čovek koji je šef ljudi sa vešalima! Ajk Klanton je suviše pametan da bi dozvolio da ga vide pored mrtvog maršala. A zbog njegove poznate ljubavi za svoju porodicu, prirodno je da nije želeo ni da se njegov brat Fin nađe u takvoj situaciji.

Cela borba poslednjih sedmica, taj do sloma živaca napregnuti lov, nije bilo ništa drugo do besomučna trka za nepoznatim gazdom ljudi sa vešalima.

Dok Holidej je sigurno bio u pravu kada je tvrdio da su i drugi banditi koristili strah, koji su ljudi u gradu osećali od bande ljudi sa vešalima.

Ajk Klanton je ranije to jednom prilikom rekao. Ali, baš ta njegova izjava je probudila maršalove sumnje. Ko mu može dokazati da rančer nije imao nameru da sa sebe otkloni svaku sumnju?

Čovek bi mogao da pomisli da je ludost što sada maršal, na reči krčmarice Končite, jaši za Meksiko. Međutim, nije bilo isključeno da se ubica nalazi među banditima u Meksiku. Tim pre što je i Vajat bio ubeđen da se Kilbi nije duže zadržavao u Nogalesu.

Pošto je maršal više puta čuo da se pominje mesto Martini, seo je u sedlo i odjahao tamo.

Postojala je mogućnost da ljudi sa

vešalima imaju skrovište i u tom gradiću.

Granični predeo iza Nogalesa bio je brdovit i besputan. Pošto nije bilo direktne linije poštanskih kočija, maršal je sledio dvostruki trag točkova teških prerijskih kola sa arnjevima po travnatom terenu.

Predeo sa one strane granice ostavljao je neveseo utisak. Nagnut sa severa ka jugu, kao velika visoravan, u daljini se završavao zalivom.

U ravnim udolicama videle su se varošice i mala naselja. Tu i tamo primećivala se po koja hacienda.

Velika stada ovih rančeva bila su ugrožena od okolnih bandita, kao i od došljaka iz velikih američkih gradova, punih ološa.

U poznom popodnevnu maršal je sreo samo jednog jahača: starijeg čoveka, namćorastog izgleda, bolešljivog lica i pogrbljenog stasa. Njegovo disanje je odavalo astmatičara. Na sebi je imao žutozelenu košulju od grubog platna, plavi šal i sivo-plave pantalone. Šešir mu je bio tamne boje, sa resama na zavrnutim krajevima oboda.

Jahač se klatio, držeći se obema rukama za jabuku sedla.

Vajat zaustavi svog ždrepa.

Obojica se pozdraviše.

Vajat upita starca koji put vodi u Martini.

Čovek podiže desnu ruku sa sedla i pokaza na jug:

— Da ste onuda jahali, mister — reče čovek, pri čemu mu se micala samo gornja usna — bili biste na pravom putu i mogli biste pre mraka da stignete u grad. Ali, tamo dole, južno od onih brežuljaka, predeo je stenovit. Tuda je teško proći, ako čovek ne poznaje okolinu. Zato bih

vam savetovao da produžite na zapad. Tako ćete stići do reke Luj Lon. Ona teče na jugoistok i, ako se držite njene leve obale, nećete moći da promašite grad.

Posle toga starac odjaha bez pozdrava.

Vajat je kratko vreme gledao za njim. Kada ga isprati pogledom, okrete se napred i obode kulaša.

Odlučio je da prihvati starčev savet, jer je znao kakve sve teškoće za jahača krije jahanje kroz kameniti i besputan predeo. Ne postoji veća prepreka od odronjenog kamennja. Najzad, nije imao nikakvog razloga da pretpostavi, da je starac hteo da ga pošalje u neku zasedu.

Kretao se ka jugozapadu. Prošao je kroz jednu uzanu, ravnu dolinu, pokrivenu retkim stepskim rastinjem. Kada se, napuštajući dolinu, popeo na vrh uzbrdice, ugledao je srebrnasti tok potoka. Da bi skratio put, nastavio je da jaši ka reci pod ostrim uglom u pravcu njenog toka.

Što se više približavao reci, zemljište je bivalo sve više obraslo trnovitim kaktusima i žbunjem tekerile.

Naglo se trže.

Na pesku su se videli tragovi višeg konja.

Odmah kliznu iz sedla i razgleda tragove. Mora da je bilo najmanje pet jahača. Dojahali su ovde na reku direktno sa severa. Dakle, ipak iz pravca granice. Oni su dojahali pravo ovamo, dok je on, do sredine puta, jahao prema brdima.

Nije se popeo u sedlo već je konja poveo ka reci.

Iako je dan bio na izmaku i počeo da pada mrak, još je bilo vruće. Žedan ždrebac, kome je maršal čvrsto vezao dizgine za jabuku sedla,

pojuri ka obali reke. Kasao je peskovitom uvalom, da se napoji svežom planinskom vodom.

Maršal je ostao kod žbunja i motrio na reku.

Na zapadu se sunce toliko približilo horizontu, da su snopovi njegovih zrakova sasvim koso padali na savanu.

Nešto je maršala opomenulo da ne ide dalje. Ni sam nije znao šta. Ali je ipak rešio da ostane kod grma.

Iznenada opazi kako ždrebac trže glavu iz vode i načulji uši. Pametna životinja je pažljivo gledala preko rečne obale, ka jugu.

Lakim zviždukom maršal dozva kulaša k sebi i ostavi ga da stoji kraj grma. On pak obazrivo, krijući se iza sledećeg grma prema vodi, dođe do jednog malog, retkog kaktusa, obiđe ga sagnut, ne ispuštajući iz vida tragove petorice jahača.

Sledeći grm je bio toliko udaljen od njega, da se morao sagnuti sasvim do zemlje da bi mogao do njega da stigne neopažen od eventualnih osmatrača.

Grmlje je bilo gusto sa debelim lišćem i pružalo mu je vrlo dobar zaklon.

Kulaš frknu tako bučno da se maršal okrete prema njemu i spazi kako je jedan čovek dotrčao do žbuna i stao iza životinje.

Morao je natrag! On potrča opet sagnut i stiže do žbuna koji se nalazio iza kulaša.

— Samo trenutak, mister, ako dozvolite.

Čovek se okrete i poteže rukom za revolver. Ali na svoje zaprepašćenje spazi u maršalovoj ruci veliki revolver.

Vajat je prodorno gledao u čoveka.

— Imao sam nameru da još neko vreme jašim ždrepcu, mister. Izgleda da imate nešto protiv?

Konjokradica razrogači oči i zinu. Imao je oko trideset pet godina i bio je krupan i širokih ramena, debeo, rošavog lica i zapuštenih brkova. Kosa mu je padala preko ušiju sve do ramena. Nosio je veliki sombrero šešir i odelo meksikanskog konjušara.

— Zatvorite usta, mister, inače će vam uleteti ptica.

Čovek se ne pomeri i odgovori nesigurno:

— Hteo sam... samo da pogledam pastuva... hteo sam da vidim...

— Recite mi još da ste hteli da vidite da li ima par zlatnih zuba, čoveče! — prekide ga maršal ljutito.

— Ne, to ne, već...

Vajat je odmah primetio po napeatom licu konjokradice da smera da ga iznenada napadne.

I to se dogodilo...

Bandit munjevitio spusti desnu ruku da bi revolversku cev samo toliko podigao da opali iz futrole. Ali ga maršal preduhitri i udarcem noge odbaci mu ruku sa oružja.

Vajat mu istrže revolver iz futrole i baci ga preko potoka.

— Imate gadnu naviku da gledate tuđe konje, mister.

Bandit najednom saže glavu i pokušava da protivnika obori udarcem glave u stomak.

Maršal veštom varkom tela izbegnu napad čoveka koji prolete pored njega a onda mu pride i udari ga pesnicom u glavu tako snažno da bandit onesvešćen pade u pesak.

Vajat ga sveza džepnom maramicom, skide mu izbledeli šal i njime ga još jače steže. Onda ga uveza oko ruku i nogu svojim kajišem koji je uvek nosio uz sebe.

Uze pastuva za uzde, odvede ga nedaleko od rečne obale i ostavi ga pored jednog žbuna.

Pažljivo je razgledao predeo. Bio je dosta udaljen od tragova. Kao i ranije, sakrio se iza jednog velikog grma gezarile, koji se nalazio iza njega.

Desno ispred njega, na rečnoj obali, sedela su tri čoveka. A levo, iza njih, nedaleko od rečnog šiblja, nalazilo se pet konja.

Tri čoveka, a pet konja!

Četvrtog čoveka je uhvatio. Ali gde je peti? Ovo pitanje ga je mučilo. Inače bi se rado privukao ljudima koji su na obali reke sedeli ispred jednog grma i živo razgovarali. Ne bi bilo teško da se dovuče u njihovu blizinu. Ali činjenica da se jedan od njih negde sakrio i možda osmatra okolinu, odvratila ga je od te namere.

Čekao je nekoliko minuta i gledao u jedan širok, veliki kaktus, udaljen od njega oko dvanaest jardi. Ako bi mogao da dođe do njega, mogao bi da čuje šta tri čoveka razgovaraju.

Sasvim priljubljen uz zemlju vukao se na rukama i vrhovima nožnih prstiju, što je još u ranoj mladosti naučio od Pineridža, najopasnijeg indijanskog plemena Severne Amerike.

Na tom delu puta od dvanaest jardi mogao je da ga vidi svaki od ona tri čoveka, ako bi se samo okrenuo.

Motreći stalno na ovu trojicu, Vajat je prešao polovinu ovog rastoja-

nja kada jedan od njih okrete glavu u stranu.

Vajat leže na zemlju kao proštac. Glavu je levim uhom pritisnuo na tle, ne ispuštajući ni za trenutak ljude iz vida.

Čovek, koji se okrenuo, pogledao je preko kaktusa na jug. Zatim ponovo okrenuo svojim drugovima i nastavio da razgovara sa njima.

Vajat je dalje kao Indijanac puzio ka kaktusu preko peskovitog tla. Kada je stigao na dva jarda od velikog grma, iznenada spazi zmiju u pesku, u podnožju bodljikave biljke. Zmija je digla glavu u vis i šištalala. Oči su joj besno sevale.

Maršal odmah izvadi revolver.

Ljudi! Njih je stalno morao da drži na oku!

Zmija nije mirovala već se izvila ispred njega kao kriva grana.

Vajat nečujno otkoči oroz revolvera.

Izenada primeti da se zmija uopšte nije ustremila na njega. Brzo se pomeri za nekoliko stopa napred u levo i ugleda leđa čoveka koji je sedeo na zemlji, na levoj strani kaktusa i posmatrao predeo na jugu, pozlaćen zracima zalazećeg sunca.

Otrovnica je od čoveka bila udaljena jedva za dužinu ruke.

Vajat nije imao izbora. Opali i metak razmrskao glavu zmije.

Ljudi na obali reke skočiše i jedan od njih, refleksnim pokretom, izvuče revolver i opali na maršala.

Metak mu samo okrznu kaput i zabi se u pesak.

Vajat se podiže. Snažan pucanj odjeknu prema čoveku koji je na njega pucao i izbi mu revolver iz ruke.

Čovek iza kaktusa je dotrčao i kao

skamenjen gledao u zmiju. Odmah je shvatio situaciju:

— Zmija! — viknu. — Evo je! Razmrskao joj je glavu. Bila je samo jedan korak od mene!

Ostali polako priđoše. I onaj kome je Vajat izbio revolver iz ruke. Zbunjeni, zurili su u trup zmije, zatim u stranca i najzad u svog druga.

Sve su to bili ljudi tridesetih godina, sa licima koja ulivaju malo poverenja.

— Kako ste došli ovamo? — upita jedan od njih, koji je imao lice boje masline i sjajnu crnu kosu. Šešir je nosio na leđima okačen trakom. Imao je na sebi meksikansko odelo.

— Sa granice — odgovori čovek iz Misurija neodređeno.

— Sa granice? — odgovori čovek, nepoverljivo gledajući trag koji je Vajat ostavio za sobom u pesku na svom putu do grma kaktusa. — Napravili ste mukotrpan put, mister.

U njegovim rečima je odzvanjalo podozrenje.

— Na takav put je čovek ovde primoran — odvрати maršal.

— Kako to mislite?

— Možda je bolje da to pitate vašeg druga, koji je hteo da mi ukrade konja.

— Šta, dakle, uhvatili ste Rodriga?

— Ne znam kako se zove.

— Gde je?

— Tu napred položio sam ga na zemlju i iz opreznosti se osigurao parom kajiševa.

Čovek maslinastog lica gurnu ruku u opasač sa oružjem i podiže levu obrvu na način koji je čovek iz Misurija neprijatno podsetio na Kirka MekLoverija.

— Moje je ime Enriko! — zareža.

— Lepo ime — odvрати čovek iz Misurija.

— A kako se vi zovete?

— Beri — odgovori Vajat. To nije bila laž pošto je njegovo puno ime bilo Vajat Beri Erp.

— Beri? Takođe nije loše ime — odvрати Enriko, klateći se.

Čovek, koga je Vajat spasao, priđe mu i pruži ruku.

— U svakom slučaju, zahvaljujem ti, Beri. Bio je to izvrstan pogodak. Otrovnica bi me sigurno usmrtila.

— To i ja verujem.

— Uostalom, ja se zovem Manuelo.

Enriko dade Manuelu mig.

— Hajde, potraži Rodriga!

Kada se vrati sa oslobođenim konjokradicom, ovaj pogleda ljutito na maršala.

— Šta je, Enriko? Zašto sa ovim tipom ne svršite? Napao me je i sa vladao.

— To baš nije istina — odvрати maršal. — I to sam već rekao svojim prijateljima.

Enriko iznenada viknu na maršala:

— Zaveži, čoveče!

Vajat je znao da protiv petorice ljudi nema nikakve šanse, ako odmah ne stupi u dejstvo.

Snažnim udarcem baci Enrika na zemlju. Pre nego što su se ostali osvestili, maršal se izmače i izvuče svoja dva revólvera.

— Ruke u vis!

— Bre, ala je to prepreden pas — reče Rodrigo... — Preduhitrio nas je.

— Ruke u vis, rekao sam — opomenu maršal.

Ruke bandita polako se digoše u vis.

— Manuelo, dođi ovamo!

Ovaj priđe maršalu i Vajat mu izvuče revolver iz opasača.

— Hajde, razoružaj ostale.

Kradljivac ovo obavi mrzovoljno.

Kada su sva petorica bila razoružana, maršal ih odvede ka rečnoj obali.

Enriko je u međuvremenu došao k sebi.

Vajat ga je uporno fiksirao.

— Ponašate se veoma čudno, ljudi.

— I za tebe se to isto može reći — odgovori Enriko bezobrazno.

— Umukni! — naredi Vajat razbojniku. — A sada mi recite koga ste ovde čekali?

— To bi hteo da znaš, je li? — zajedljivo reče Enriko.

— Manuelo! — Vajat izvuče revolver.

Manuelo postade beo kao kreč.

— Šta hoćete od mene, senjor? Ja nemam ništa sa tom stvari.

— Koga ste čekali?

— Jedno je sigurno — odgovori Enriko. — Tebe svakako ne!

— Ne, ali starac je bio dovoljno glup da me pošalje kod vas.

— Šta? Bernardo? Taj te je idiot ovamo poslao? — viknu Enriko.

Vajatu je bilo jasno da je naleteo na bandu drumskih razbojnika, koji su presretali putnike na drumu između Nogalesa i Martinija.

Nije imalo svrhe da se sa ovim ljudima duže zadržava, pošto je morao da ide dalje.

Izenada utvrdi nešto neobično.

Enriko je izvukao džepnu mamramicu da obriše nos. Pri tome je iz

neobazrivosti pokvukao i drugu maramu, koja je jednim krajem izvirila iz džepa.

Siva marama! I to sive boje, koju je čovek iz Misurija dobro poznavao. Bila je to maska za lice ljudi sa vešalima.

Maršal dođe na neobičnu misao:

Zavuče ruku u džep, izvuče sivu, još zavezanu, maramu koju je nedavno oduzeo od jednog od ljudi sa vešalima i brzo je navuče na donji deo lica.

Petorica ljudi zaprepašćeno izbuljiše oči u njega.

Enrikova donja vilica se obesila. Sa pognutom glavom počeo da dahće.

— Ne... to nije moguće! On ipak nije...

— Ipak! — odgovori maršal. — Prevarili ste se, momci! Hajde, stanite jedan pored drugog!

— Ti... vi nas niste prepoznali... senjor — reče Enriko.

— Ne, Enriko, sasvim sigurno ne. Manuelo je teško disao, ne skidajući oči sa Vajata.

— Enriko, sada znam. To je on...

— Ko? — brzo upita Vajat.

Petorica ljudi sa vešalima pogledaše se nesigurno.

— Vi ste iz preka? — zapita Enriko obazrivo.

— Kako bi izgledalo da ja odgovaram vama!

— Čekajte, senjor — promuća Enriko. — Ne možete da nas jednostavno poubijate.

— Ni vi niste drugo smerali sa mnom.

— Ali bila je to zabuna. Nismo znali ko... ko ste vi.

— Sada znate? — upita maršal.

Enriko spusti ruke i priđe maršalu.

Vajat odmah zateže oroz revolve-
ra.

— Stani, čoveče! Ali, molim vas,
mi smo na istoj strani!

— Vi sa mnom? To me zasmaja-
va!

— Ali senjor! — podiže obe ruke
i palcima i kažiprstima napravi tro-
ugao.

Vajat ga brzo upita:

— Poznaješ Kilbija?

Enriko odmahnu glavom.

— Je l' on kod nas u Martiniju?

Vajat umesto odgovora upita:

— Da li svi pripadate ljudima iz
Martinija?

Enriko klimnu.

— Da, svi koji su ovde poda-
mnom.

— Podamnomo! — ponovio je ti-
ho maršal.

Dakle prava organizacija. Ljudi
sa sivim obrazinama su doprli da-
leko u Meksiko.

— Poznajete li salun „Zlatni do-
lar” u Nogalesu?

Enriko mahnu glavom. — Ne.

— Ni Medoka ne poznajete?

— Ne.

— Onda ne pripadate nama!

Manuelo dobacī brzo:

— Možda treba da razmislimo,
Enriko. Možda poznajemo nekog od
njih...

— Glupost, hoće samo da nas
stavi na probu! — ućutka ga Enri-
ko, smatrajući da mu je sve postalo
jasno.

Maršal mu pokretom glave nare-
di da se vrati i stane u red sa osta-
lima.

— A mene? — upita zagonetnim
glasom, — zar i mene ne poznajete?

Enriko odmah klimnu glavom.

— Kako da ne, gazda. Poznajemo
vas!

— Dobro. — Vajat vrati revol-
vere u futrolu munjevitim saltom,
što kod bandita izazva divljenje.
Zatim prekrsti ruke na grudi, ne
skidajući masku sa lica.

— Ti si glupak, Enriko.

Bandit ga nesigurno pogleda.

— Kako to misliš? — promuca.

— Iz tvog desnog džepa viri deo,
ali ne tvoje džepne maramice, čo-
veče!

Enriko sagnu glavu i sa zapre-
pašćenjem spazi da mu iz džepa vi-
ri vrh sive maramice, znak za raspo-
znavanje ljudi sa vešalima.

Odmah ga ugura u džep, a lice
mu postade belo kao kreč.

— Ovo se neće ponoviti, gazda.

— U to nisam sasvim uveren, En-
riko.

Čovek ~~da~~ vešalima je smatrao da
treba brzo da pređe na drugu temu
razgovora.

— Nismo vas očekivali tako ra-
no, gazda.

— Tako, a kada ste me očekivali?

— Tek kada padne mrak.

— A gde, idioti? — viknu Vajat
uzbuđeno.

— Pola milje dalje nizvodno.

— Aha! A šta ste ovde radili?

— Hteli smo da ovde kod gaza prekratimo vreme do mraka.

— I da napadate druge ljude, umesto da obavljate svoj zadatak.

Lica petorice bandita su postajala sve pokunjenija.

— Čujte — nastavi Vajat. — Imate još jednu šansu. Imam za vas važan zadatak. Odmah polazite sa mnom za Martini.

— U redu, gazda — odvrati Enriko sa uzdahom olakšanja i pokornim glasom.

— Imam tamo nešto da uredim.

— U redu, gazda.

— Dok ne stignemo u blizinu grada, jahaćete ispred mene, a zatim ćete mene propustiti napred. Radi se o čoveku koji je naš neprijatelj. Blef je stoprocentno upalio.

Petorica razbojnika odmah uzjahaše i kasom krenuše ka jugu, ispred maršala.

Vajat je jahao na rastojanju od jedne konjske dužine, da bi ih imao stalno pred očima.

Nije bilo nikakve sumnje da je naišao na grupu ljudi sa vešalima iz Meksika. Oni su najverovatnije čekali nekog glasnika ili čak vođu koji je trebalo da dođe sa granice.

Takva je bila praksa ove bande. Da se pojedini članovi upućuju u zadatak samo koliko je neophodno. Očigledno je bilo da ovih pet bandita nije znalo koga treba da dočekaju

Ko bi to mogao da bude?

Vajat je trebalo da se uskoro odavde udalji da bi se vratio sam. Nameravao je da sam presretne tog jahača. Ali pre toga je hteo da pod zaštitom ovih pet „prijatelja” pokuša da uđe Kilbiju u trag.

Razmišljanje o zagonetnom jahaču, koji je trebalo da dođe iz Sjedinjenih Država, i od koga su se ljudi sa vešalima očigledno bojali, toliko je zaokupio maršala, da mu je jahanje do Martinija gotovo proletelo.

Bio je već mrak kada je Enriko zaustavio konja i okrenuo se.

— Tu preko je grad, gazda!

— Da, znam. Vi sada idete za mnom. Jasno?

— U redu, gazda!

Podošše ka gradu kasom.

Glavna ulica je bila šira nego u drugim zapadnim gradovima. Belo okrečene kuće u njoj bile su većinom jednospratne.

Nedaleko od ulaza u grad maršal ugleda kako jaka svetlost iz jedne kuće pada preko ulice.

To mora da je kantina.

Nedaleko od nje zaustavi svog konja i iskoči iz sedla.

Enriko mu odmah priđe. Maršal mu dobaci dizgine.

— Čekajte napolju ispred vrata!

Čovek sa vešalima klimnu glavom.

Bledi mesečevi zraci su obasjava-

li kantine. Vajat se prikrade prozoru i pogleda unutra.

Odmah se trže i povuče unazad.

Unutra, u jednoj niši, sedela su tri čoveka za jednim stolom.

Dvojica su mu bila okrenuta leđima, dok je lice trećeg čoveka jasno video i odmah ga poznao.

Fin Klanton!

Vajat stade između prozora i ugla kuće, priljubljen uza zid. Bubnjalo mu je u slepoočnicama.

Fin! I ovde je naleteo na tog čoveka.

Vajat izađe iz senke i mahnu Enriku.

Ovaj odmah dodade Manuelu dizgine konja tobožnjeg gazde i pođe.

— Hodi ovamo, Enriko! Tamo u niši, unutra, sede tri čoveka. Pogledaj onog koji nam je licem okrenut i kaži mi da li ga poznaješ.

Enriko klimnu glavom, nečujno priđe zidu i dovuče se polako do prozora. Čim je pogledao unutra, trže se unazad.

— Naravno da ga poznajem, gazda.

— Ko je on?

— Ko treba da bude? Poznajete ga dobro kao ja. A mi ne pominjemo ničija imena.

— Ali ja sam pitao, ko je on?

— Dobro, on je gazda... ove kantine.

Zar je moguće da Enriko nije prepoznavao desperadosa? Možda je mislio na nekog drugog?

Vajat ga ponovo dovede do prozora i prstom mu pokaza na Fina.

— Da, gazda, on je vlasnik ove kantine.

Da li je to moguće? Fin vlasnik jedne meksikanske kantine? Nije bilo nemoguće. Vajat je mogao svašta da očekuje od Ajkovog brata.

— A ona dvojica, pored njega?

— Poznajem samo jednog od njih — odgovori Enriko.

— A ko je to?

— Džil.

Džilbert? Maršal se nečeg seti. Ne radi li se o Džilbertu Morisonu? Džudijevom bratu koga su banditi tražili u Nogalesu?

Vajat odluči da okuša sreću.

— Da li svi poznajete Džilberta Morisona?

— Ne znam da li ga ostali poznaju. U svakom slučaju, ja ga poznajem, čak i s leđa — odgovori Enriko.

Znači da je čovek, koji je sedeo za stolom sa Finom Klantom, bio sin pralje iz Nogalesa.

— Sve naši prijatelji? — reče Vajat tiho, gledajući u Enrikovo lice. Učini mu se da je u njegovim očima za trenutak primetio podozrenje.

Da bi otklonio svaku sumnju, objasni:

— Sa Finom imam posle još da razgovaram. Sa Džilom takođe. Za to mi vi niste potrebni. Ali najpre moram da potražim onog čoveka.

Sa banditovog lica odmah nestade sumnja.

Izgedalo je da se sada može utvrditi sa velikom sigurnošću da Fin Klanton pripada bandi ljudi sa vešalima. Činjenica koja nije maršala suviše iznenadila, ali je na njega ipak snažno delovala. Nikad nije mogao reći zašto. Oduvek je smatrao da Klantonovi pripadaju ljudima sa vešalima. Bilo je jasno da oni predvode ovu razbojničku organizaciju i da Fin u njoj ne igra podređenu ulogu.

Bilo je isto tako neprijatno saznanje da Martini predstavlja barem isto toliko opasno gnezdo bande kao Kosta Rika, koje je maršal tek pre kratkog vremena otkrio.

Tamnooka Končita iz saluna „Zlatni dolar” mu je zaista dala dragocen znak prstom. Čak iako ovde ne uhvati Kilbija, na osnovu tog uputstva pronašao je opasno skrovište ljudi sa vešalima. Jer ko bi ovde tražio ljude sa sivim maskama? Dobro su znali da nikome neće lako pasti na pamet da ih traži u ovom meksikanskom malom mestu, nedaleko od granice.

Vajat je stajao pored zida kantine u Martiniju, pod zvezdanim nebom i blagom mesečinom.

Fin Klanton je bio tu. Pronašao je i Džilberta Morisona, odbeglog od majke i sestre.

Možda u ovom mestu ima i drugih ljudi, koje poznaje i za koje ni-

kad ne bi mogao da nasluti da se nalaze ovde.

Vajat se obrati Enriku.

— Gde je najbliža štala za iznajmljivanje?

Ovaj pokaza na susedno dvorište. — Odmah ovde. Pripada Pedru Pioli.

Vajat šapnu: — Dođi!

Popeše se u sedla i odjahaše u štalu za iznajmljivanje.

Zaustaviše se na sredini dvorišta.

Maršal opet dade razbojniku svoje dizgine i ode ka štali, iz čijih je otvorenih vrata izbijala svetlost.

Levo, u jednom boksu, radio je nešto jedan mali čovek. Imao je crnu, glatku kosu, razdeljenu na sredini, sivu košulju i crni bolerokaput. Nosio je crne pantalone, uvučene u poluvisoke čizme. Nije nosio nikakvo oružje.

— Senjor Piola! — viknu mu Vajat.

Čovek se okrete i pruži ruke ka vili za đubre, naslonjenoj na zidu pored njega.

Vajat je vrteo glavu, smejući se:

— Ne uzbuđujte se, senjor! Želim samo da kupim konja.

— Konja? — preko lica vlasnika štale za iznajmljivanje pređe prijateljski osmeh. — Naravno, senjor, udite samo. Imam na prodaju čitavu gomilu konja najboljih nadaleko i naširoko. Trebalo bi da vrlo daleko odjašite da biste našli približno tako dobru životinju...

Vajat odmahnu rukom:

— Pustite me samo da pogledam.
Jesu li svi za prodaju?

— Ne, ne svi!

— Samo mi prosto recite koji
nisu za prodaju — zatraži Vajat.

— Dobro. — Meksikanac pokaza
držkom vile na konja u boks u
kome je radio. — Ovaj ždrebac ov-
de nije za prodaju. Pripada meni.

— A dalje?

— Ovaj, treći, dorat, takođe se
ne prodaje. Pripada jednom čoveku
iz Primavere.

Vajat je sa Meksikancem išao duž
boksova i iznenada se zaustavio iza
jednog smeđeg konja:

— Ovaj ovde da li se prodaje?

Meksikanac podiže ramena, i is-
kezi zube:

— Ne znam, možda.

— Pripada li vama?

— Ne. Ali mislim da bih mogao
da razgovaram sa vlasnikom, ako
vam se životinja dopada. Lep konj,
zar ne? — upita ispitivački.

— Hm — učini Vajat oklevajući
— možda bi bilo bolje da ja raz-
govaram sa čovekom? Vi dobijate
deset procenata.

— Dvadeset — reče trgovac sa
slatkim smeškom.

— Dobro, neću da se sa vama
prepirem. Gde mogu čoveka da na-
dem?

— Zove se Kortezi i odseo je u
hotelu Meksiko. To se nalazi neko-
liko kuća dalje, s leve strane.

Vajat uze jednu novčanicu i pruži
je vlasniku štale za iznajmljivanje.

Ovaj je opljunu i gurnu u džep
od kaputa.

— Mnogo hvala. Nadam se da će
ih biti još.

— Možda.

Vajat se vrati kod bandita i usko-
či u sedlo.

Čim je napustio dvorišnu kapiju,
zaustavio je konja i sjahao.

— Čuj, Enriko, uzmi mog kulaša
i vodi ga do hotela Meksiko. Tamo
ćete ostati ispred vrata. Ako ustre-
ba, pozvaću vas. Jasno?

— U redu, gazda.

Vajat otprati pogledom lopova
koji ode kasom, okrete se i vrati u
tamno dvorište.

Dogodilo se ono što je pretpostav-
ljao: Piola je napustio štalu i u tren-
nutku kada je Vajat ponovo stupio
u dvorište, izašao je pozadi kroz je-
dna mala vrata.

Vajat odmah pođe za njim. Kada
izađe kroz vrata, nađe se u jednom
uskom sokaku.

Pedro Piola je išao ispred njega
i tačno mu pokazivao put. Zausta-
vi se pred jednom dvorištem, ogra-
đenim zidom. Odgurnu kapiju koja
je bila samo prislonjena i zaključa
je za sobom.

Zidovi nisu bili mnogo visoki.
Vajat uze kratak zalet i baci se go-
re. Odozgo je imao pogled na celo
dvorište. Na ulaznim vratima kuće
spazi da stoji čovek, čije je kontu-

re mogao jasno da vidi na svetlosti koja je dolazila iz trema.

To je bio Piola. Rađgovarao je sa čovekom čije je lice zaklanjao tako da ga maršal nije mogao da vidi.

Kuhinjski prozor pored vrata pođiže se visoko. Neka žena pljusnu vodu iz jednog latora.

Vajat iskoristi ovaj šum da se spusti sa zida

Zastao je priljubljen uza zid.

Dva čoveka uđoše dublje u trem. Vajat se duž zida sporedne zgrade prikrade do zadnje strane kuće i stiže do kamenih stepenica, koje su vodile do otvorene dvorišne kapije, baš u trenutku kad su se dva čoveka spremala da krenu uz stepenice.

Vajat odmah pođe za njima. Nije mogao da izbegne osvetljeni trem. Morao je da prođe preko njega.

Njih dvojica su već bila na spratu kad maršal pođe obazrivo stepenicama. Srećom su stepenice bile izrađene od kamena, kao u većini ovdašnjih meksikanskih kuća, koje obično imaju samo jedan sprat.

Na pola puta maršal zastade i oslušnu.

Gore je neko zakucao na vrata. Čak ovde na stepenicama maršal je čuo odgovor... „Ulazite”.

Vrata se otvoriše i ljudi počеше da međusobno nešto šapuću.

Odmah posle toga krenuše natrag.

Vajat siđe niz stepenice i nađe se u prizemlju.

Leva vrata su vodila u krčmu a

desna u jednu sporednu hotelsku prostoriju. Vajat ih otvori, uvuče se u mračnu sobu, ostavi vrata prtvorena i stade da motri kroz njihov uzani otvor.

Koraci ljudi su se čuli na stepeništu. Napred je išao Pedro Piola. Čovek koji ga je pratio imao je na sebi sivu kecelju i izgledalo je da je vlasnik hotela.

Još uvek su se čuli koraci na stepenicama.

Maršal je sa izvanrednom nape-tošću očekivao da se čovek pojavi na poslednjem basamaku stepeništa.

Da li je to dugo traženi ubica šerifa Kornelija? Isti čovek koji je ranio kockarku Lauru Higinis ispred Kristal Palasa u Tombstonu? Čovek koji ga prošle noći u Nogalesu za dlaku nije ubio prščanim metkom?

Da li je to ubica Kilbi?

Da li je maršal najzad stigao do cilja?

Prvo što je od čoveka video bila je smeđoputa šaka sa revolverom! Zatim ugleda celog čoveka.

Bio je to čovek srednje veličine, snažan, širok, bucmast. Imao je četvrtastu glavu i zapaštene brkove. „Mesba” šešir mu je bio duboko zaturen na potiljak, a njegov kaput bio je dronjav i izgužvan kao i pantalone.

To je bio čovek koga su opisali rudar Dafti i Laura Higinis. To je bio ubica Kilbi!

— Najbolje je da odemo tamo gore, Džek.

Maršal je prvi put čuo Kilbijev glas. Zvučao je hrapavo, oporo i ljutito.

— Kako izgleda čovek? — raspitivao se.

Piola slegnu ramenima:

— Ne mogu tačno da kažem. Bilo je prilično mračno u štali.

— Je li visok?

— Veoma visok. Morao je da se sagne kada je prolazio kroz vrata štale.

— Dalje? — navaljivao je Kilbi.

— Šta dalje? U tom momentu nisam mislio da treba da ga dobro zagledam.

— Šta nosi od oružja?

— To ne znam da kažem.

— Njegovo odelo, kako izgleda? Da li nosi odelo ili samo kaput i košulju?

— Nosi crno odelo.

— Dakle, crno odelo. A nisi li video njegov opasač za oružje?

— Ne.

— Njegovo lice?

— Dobro je izgledao. Smeđ... žao mi je, Džek, ali zaista ničeg se ne sećam.

Vajat je mogao dobro da vidi Kilbijovo lice. Bilo je tvrdo, kao od granita isklesano. Na njemu se nije moglo videti šta misli.

Vlasnik hotela reče:

— Ali da li su stvarno Enriko i

ostali bili s njim, Džek?! Pedro se možda prevario!

— Ne, nisam se prevario — uveravao je vlasnik štale za iznajmljivanje. — Enriko je sasvim sigurno bio prisutan. Manuela sam takođe poznao. Ti psi su izdajice!

— Ko bi mogao biti taj stranac? — upita hotelijer.

Džekson Kilbi ne izreče sumnju koja se ugnjezdila iza njegovog širokog niskog čela.

Vajat je čekao u nadi da će moći još nešto da otkrije.

Ubica se očigledno već odlučio:

— Idem preko dvorišta!

Čovek iz Misurija je "u tom trenutku morao da stupi u akciju. Zastvori vrata i stupi u hodnik.

— Kilbi! — metalni glas razleže se kroz hodnik.

Ubica stade kao okamenjen.

Pedro Piola dotrča i počeo da zuri u maršala izbezumljeno.

Vlasniku hotela je trebalo nekoliko sekundi da se pribere.

Kilbi se sasvim polako okrete. Njegove bezbojne, prazne oči upravo više se na maršala i prikovaše na njegovoj levoj ruci.

Vajat je na razbojnika budno motrio. Naročito na ruku u kojoj je držao oružje.

Kilbi iznenada podiže pogled.

Na njegovim hladnim, tankim usnama zaigrao je zajedljivi smešak.

— Čestitam, maršale — procedi hrapavo kroz zube. — Nisam mogao

da verujem da ste ponovo ustali posle onog olovnog poljupca, koji sam vam sinoć poslao.

— Niste dovoljno dalekovidi, Kilbi — odgovori maršal veoma oštro.

Napetost koja je pritiskala Kilbija najednom popusti.

Predade se, jer je znao da u otvorenoj borbi sa čovekom koji pred njim stoji, ne može ništa da postigne.

— Spustite pušku, Kilbi. Nije vam više potrebna.

Ubičina šaka se otvori i šarpspuška malog tombstonskog vlasnika štale za iznajmljivanje pade sa treskom na pod od kamena.

Maršal priđe razbojniku hitrim koracima.

U tom momentu Piola odmah pokuša da se izgubi kroz vrata od dvorišta. Klik! — prasnu kroz hodnik škljocanje revolvera.

Trgovac konjima stade.

— Samo ne tako žurno, mister. Imam sa vama još nešto da razgovaram. Najzad, zar nismo zaključili jedan posao?

Vajat je u levoj ruci držao „bantlajn-specijal” a desnom je pretresao Kilbija, proveravajući da nema i drugog oružja. Našao je samo kamu, koju premesti u svoj opasač. Pušku uze u desnu ruku.

— Napred na ulicu! Sva trojica! Hotelijer ide napred. Zatim dolazi trgovac konjima. Kilbi na kraju.

Hotelijer i Piola su bili suviše zastrašeni da bi smeli protiv maršala i da pisnu.

Vajat se prvobitno dvoumio da li da prička da Kilbi izađe iz hotela, pa da ga u dvorištu uhapsi. Ali je tu misao napustio, jer u mraku ne bi mogao da nadzire razbojnike. Zbog toga je morao sada da uzme u obzir i dvojicu, sa kojima nije računao. Da li je smeo da svu trojicu izvede na ulicu? Morao je da računao s tim da pripadaju ljudima sa vešalima. U najmanju ruku bili su mu poznati Enriko, Manuelo i drugi.

Da li je smeo da još jednom rizikuje da protiv sebe digne na noge ceo grad razbojnika kao tamo u Kosta Riki?

Nije imao takvu nameru, ali nije imao drugog izbora.

Enrika i onu četvoricu kradijivaca morao je sa sobom da povede u grad da bi ih najpre udaljio od reke. Zatim što je nameravao da lično dočeka velikog gazdu i, najzad, zato što su ga najkraćim putem doveli u grad, gde je računao na njihovu pomoć.

Uglavnom, bio je potpuno svestan opasnosti u koju je zapao.

Ako sada sa svom trojicom razbojnika izađe na ulicu, Kilbi je trebalo samo da vikne „Evo Vajata Erpa!” Odmah bi napolju nastao pakao. Vajat se nije mogao osloboditi osećanja da će se dogoditi nešto

sudbonosno. Ali nije mogao duže da čeka.

Čim su prva dvojica napustila dvorište, pucnji spolja počеше da praskaju o kapiju.

Kilbi se trže, zatetura unatrag i udari o zid trema.

Vajat ga prihvati, uvuče unutra i zatvori vrata prizemlja.

Besna vika na ulici je postajala sve jača. Meci su i dalje praskali, udarajući o drvene delove vrata.

Vajat, priljubljen uz patos, dovukao je Kilbija do suprotnog dvorišnog izlaza iz prizemlja.

Pucnji na ulici nisu prestajali.

Čovek je stenjao.

Maršal ga je uhvatio za mišice i nastavio da vuče preko dvorišta.

Kapija je bila zatvorena. Maršal gurnu čizmom drvenu rezu i kroči nekoliko koraka na ulicu. Ovde je sve bilo mračno.

Senke kuća su se širile preko cele ulice do zidova kuća na suprotnoj strani.

Maršal pređe preko ulice, skloni se u tesni ulaz jedne kuće i tu spusti Kilbija na zemlju.

Onda se vrati trčeći, zatvori kapiju iznutra, preskoči zid i zatim se opet vrati trčeći kod Kilbija.

Ubica je ležao na podu teško dišući.

Vajat se naže blizu njega i osmotri sokak.

Ljudi izadoše iz zgrade „Meksiko” hotela i nagrnuše u dvorište.

Zatim je čuo promukli glas Enrika:

— Mora da je ovde!

— Ne — viknu jedan drugi sa kapije. — Vrata su zatvorena!

— Pa šta?

— Nije mogao da preleti preko zida! Vrata su iznutra zatvorena!

— Onda pretražite štalu i šupe!

Vajat je hteo da podigne Kilbija, ali ovaj prostenja:

— Ostavite me da ležim...

— Moram vas odvesti lekaru.

— Besciljno. Imam dva metka u telu. Ne može ni đavo da me spase.

— Čutite!

Vajat ga podiže i odvuče preko dvorišta do jedne čistine iza koje se nazirala niska građevina.

Maršal oseti oštar miris ovaca.

Požuri ka toru za ovce koristeći senku sporedne zgrade i odgurnu vrata ramenima.

Štala je izgledala prazna. Vajat spusti Kilbija na pod, kresnu za momenat jedno palidrvce i spazi gomilu slame. Odmah napravi ležište za ranjenika.

Kilbi je još uvek bio pri svesti.

— Zna li gde mogu da nađem lekara? — upita maršal i zatraži objašnjenje.

— Već sam vam rekao... da mi lekar... nije više potreban...

— Ipak ću dovesti lekara.

Kada se čovek iz Misurija spremao da napusti štalu, spazi kako dva

čoveka sa ulice ulaze u usko dvorište.

Kleknu na pod, privuče malo vrata i proturi revolver kroz uzani otvor.

Kilbi je stenjaao pored njega na ležištu od slame.

Ako se ona dva čoveka dovoljno približe, moraće da čuju stenjanje.

Stigoše do sredine dvorišta. Stadoše i osmotriše na sve strane. On da jedan otrča ka sporednoj zgradi, dok je za to vreme drugi merkao štalu za ovce, ne prilazeći joj.

Vajat je stegao zube i oštro gledao u čoveka.

*/ kakav pakao je uleteo!

Imao je gomilu razbojnika oko sebe, dok je pored njega ležao umirući ubica Kilbi.

„Moram naći lekara“, bubnjalo mu je u glavi.

Onaj drugi čovek vrati se od sporedne zgrade i obojica zajedno napustiše dvorište.

Vajat se okrete Kilbiju i upita ga, vraćajući kolt na mesto:

— Zar zaista ne znate gde lekar stanuje?

— Znam, ali mi ne treba! Neću lekara! Ja... ja... ja... — Njegov glas je bio sve slabiji i zamre u jecaju.

Vajat je sa stisnutim pesnicama posmatralo mrko telo ispruženo na svetloj slami.

Kilbi se ponovo jedva čuo:

— Ja... ja... ne umreti... — počeo da stenje sasvim izmenjenim

naglasom. Izgleda da ga je uhvatio strah od smrti. Podiže ruke i ščepa maršalovu desnu podlakticu.

— Erp! Ne možete me ostaviti... da ovde... crknem, čoveče!

Vajat zavuče ruke ispod teškog ranjenikovog tela i podiže ga. Zastade, pogrbljen, u vratima tora za ovce i osmotri dvorište.

— Gde stanuje lekar? — šapnu ponovo.

— Gore, u glavnoj ulici. Uko-so... preko puta... hotela — prostenja Kilbi.

Kako tamo da stigne, zapita se Vajat.

Ako napusti dvorište, postoji opasnost da ga vidi neki uhoda ljudi sa vešalima i da odmah bude ubijen. Sa ranjenikom na rukama nije sposoban da se brani.

Ali nije imao izbora!

Morao je da po svaku cenu teško ranjenom čoveku pomogne.

Stisnu zube i otisnu se sa vrata. Dugim koracima se uputi kroz gustu senku sporedne zgrade.

Vrata kuće se otvoriše i jedan čovek izađe. Imao je u ruci pušku.

Vajat stade kao ukopan.

— Što ne idete... dalje! — zastenja Kilbi, otvorenih očiju uperenih u nebo.

— Pst!

— Šta je?

— Morate da budete mirni — šapnu maršal, pokušavajući da se

još dublje uvuče u nišu jednih vrata.

Čovek sa puškom ode koso preko dvorišta do tora za ovce, odgurnu vrata nogom i isturi pušku ispred sebe.

Vajat je čekao.

Čovek se vrati. Polako krenu preko dvorišta, zastade na njegovoj sredini i osvrnu se na sve strane.

Sada! Sada me mora videti!

Vajat sagnu glavu duboko, a Kilbi je, srećom, u tom trenutku mirovao.

Čovek podiže pušku i krenu dva koraka napred ka sporednoj zgradi.

Vajat izvuče levu ruku ispod Kilbijevog tela i stavi je na dršku revolvera.

Čovek stade, okrete se i vrati u kuću. Vrata se iza njega zalupiše sa treskom.

Čelo čoveka iz Misurija bilo je orošeno kapljicama znoja. Napusti nišu u vratima i senku kuće, preseče dvorište i ponovo se nađe u kućnom ulazu, kroz koji je ranije došao.

Napeto je motrio na raskršće uske ulice.

U hotelskom dvorištu su očigledno još tragali za njim. Vrata su treskala, ljudi psovali, tvrdi predmeti su bacani amo-tamo, a jedan pas je tužno zavijao.

Vajat je nešto dalje, levo od hotela, otkrio ogradu koju bi možda mogao da pređe.

Ne razmišljajući dugo pretrča preko ulice.

Strašan je bio trenutak kada se sa čovekom na rukama našao na ulici. Ako se sada neko nalazi kod dvorišnih vrata hotela, može ga lako pogoditi.

Zbog toga se on ledima pribi uz zidove kuća, dok napokon ne stiže do niske ograde.

Sa četiri brza koraka pređe ulicu, uđe sa ranjenikom u baštu, požuri ka kući i, na svoju veliku radost, primeti da levo od nje bašta vodi na ulicu.

Obazrivo se kretao duž fasade kuće. Noga mu iznenada zape.

Tamo na ulici vladala je pometnja. Ljudi su pretrčavali ulicu, otvarali vrata na kućama, zagledali u tremove, vraćali se i ponovo trčali.

Jedan čovek pređe žurno ispred bašte sa revolverom u ruci.

Kilbi prokrklja:

— Neću... neću da umrem!

— Treba da budete mirni — šapnu mu maršal.

— Neću... neću... neću...

Oči umirućeg ubice bile su razrogačene.

Vajat je znao da će se izložiti najvećoj opasnosti ako izađe na ulicu.

Da li ubica koga nosi zaslužuje da zbog njega stavlja svoj život na kocku? Sasvim sigurno ne! Ali samilost prema teško ranjenom čoveku gonila je čoveka iz Misurija napred.

Pogubljen pod teškim teretom stade iza ugla kuće i izviri na ulicu. Momentalno je bilo mirnije.

Ali desno, ispred hotela, stajalo je više ljudi. Svetlost sa jednog prozora osvetljavala je deo ulice. Povrh toga, jedan od ljudi je držao u ruci baklju, koja je svoju blještavu žutocrvenu svetlost bacala na fasade kuća sa suprotne strane.

Sigurno je lekar stanovao u jednoj od ovih kuća.

Kilbijeva glava klonu preko maršalovog desnog lakta i iz njegovog grla se ote jecaj:

— Brzo... Erp...

— Gde lekar stanuje? — šapnu mu Vajat na uvo.

— Preko puta!

— Kada se stane ispred hotela, je li desno ili levo?

— Desno — jeknu ranjenik.

— Još i to!

Morao je, znači, da pređe ulicu i da prođe preko, ispred osvetljenog hotelskog ulaza.

To je pravo samoubistvo!

Vajat je razmišljao da li da čoveka ostavi da leži, a sam da pokuša da okolnim putem dođe do lekara i pošalje ga ovamo.

Ali dotle će proći mnogo vremena, možda celih pola sata!

Beše već odlučio da sa čovekom pretrči ulicu i stigne do kuće preko puta, kada više ljudi izađe iz hotela i polako krenu ulicom.

Odmah ih je prepoznao:

To su bili Enriko i njegovi ljudi.

Nazad nije mogao jer je i iza sebe čuo korake. A u bašti nije bilo zaklona. Ograda je bila suviše niska i nigde se nije mogao sakriti.

Za samo nekoliko sekundi uhvatiće ga...

Banditi su se približili na dvadesetak jardi.

Ranjenik teško zajeca, počeo da krklja i prostenja:

— Neću... neću... da umrem...

Razbojnici se zaustaviše i mašiše oružja.

Vajat spusti ranjenika, izvuče oba revolvera iz futrola i potrča iza ugla kuće.

Odmah odjeknu pucanj za njim. Opalio ga je Manuelo.

Vajat odvrati pucnjem.

Čovek, koga je spasao od zmiје, sruši se pored zida pogođen u rame.

Odjednom se Enriko stvori ispred Vajata Erpa kao da je iz zemlje iznikao, uperi u njega revolver i viknu:

— Umri, uljezu!

Vajat ga probode nožem.

Čovek sa vešalima se od udarca zatetura, okrete i sruši sa treskom pored kapije.

Rodrigo se preplašen okrete i počeo da beži ka drugoj strani ulice. Iznenada se okrete i okinu na čoveka iz Misurija.

Njegov metak promaši cilj. Ali ga zato maršalov, munjevito brzo uzvraćeni metak sravnio sa zemljom.

Preostala dvojica bandita dadoše se u bekstvo i zaustaviše se tek kada spaziše dva čoveka kako dolaze iz kantine.

Jedan od njih beše Fin Klanton.

Vajat ga odmah poznade.

Maršal je stajao udaljen oko četiri jarde od ugla kuće, raskoračenih nogu, sa uperenim revolverima i stisnutih zuba.

Tek nekoliko sekundi je prošlo od početka pucnjave.

Četvorica razbojnika se zaustaviše.

I Fin je poznao maršala.

— Ovo je pravo iznenađenje! — dobaci mu zajedljivo.

U rukama nije imao nikakvo oružje i tek sada palčevima zakači opasac sa oružjem. U svetlosti baklje Vajat je mogao da vidi njegovo lice.

— Nadate li se ma kakvoj šansi, Erp? — zableja preko ulice bandit.

— Da, Fine. I ti si prvi koga ću pogoditi!

— Zaista imate gvozdene živce, čoveče! Sami, opkoljeni tucetom ljudi!

Piola, koji je stajao pored Fina, viknu:

— Predajte se, Erp! Neka vas đavo nosi! Ovog puta ste imali peh! Vaš put je završen...!

Vajat je osećao kako mu se znoj preko obrva sliva u oči.

Ako je neko od bandita iza njega, svemu je kraj.

A tamo iza ugla kuće leži čovek na samrti.

Baš u ovom smrtonosnom trenutku desi se ovo: pozadi bandita, iznenada dopre parajući glas s druge strane ulice, koji kao zveket dopre do ušiju desperadosa.

— Gde želiš da budeš sahranjen, Fin?

Desperadosi stadoše kao ukopani. Fin sav zadrhta.

Suviše tačno je poznavao glas Džordžijanaca Doka Holideja, da bi trebalo da nagađa ko mu stoji iza leđa.

— Grom i pakao! — odgovori Fin.

Čovek desno, ispred ulaza u hotel, ispusti baklju. Izgleda da je i on prepoznao Džordžijančev glas.

Dok Holidej?!

Kako je stigao ovamo? Baš u ovom trenutku!

Radost buknu u maršalovom srcu.

— Dok! — viknu.

— U redu, maršale! Ovde smo! — odvrati Džordžijanac.

Mi? Možda je doveo Luka Šorta?

Bandit, koji je stajao levo od Fina, zagrme:

— Sve je to blef, ljudi!

— Drži njušku! — naredi mu Fin.

— I visoko podigne svoje šape. Iza tebe stoji Dok Holidej!

Razbojniku ispade revolver iz ruke. Polako, jednu za drugom, podiže ruke.

Ostali učiniše isto.

Samo Fin ne. Stajao je raširenih nogu i mračno gledao u maršala, koji je stajao na nekoliko koraka ispred njega.

Vajat mu priđe brzim koracima. Zaustavi se na jardu ispred njega i počeo da ga strelja očima.

— Ti, dakle, pripadaš bandi?

— Ne znam o kakvoj bandi govorite, maršale!

— Šta tražiš ovde?

— Ovde je moja krčma.

— Tvoja krčma?

— Da, pre nekoliko nedelja dobio sam je na kocki.

— Tako?

Vajat razoruža razbojнике, koji su stajali pred njim, i njihove revolvare pobaca daleko iza sebe.

— Hajde, tamo uza zid, da mogu dobro da vas vidim!

Očima je tražio kockara u mraku iza saluna.

— Senjor Erp! Neće dobro ispasti. Ovde u gradu imamo mnogo prijatelja.

Klik! ču se iza njega.

Kockar se pojavi na drhtavoj svetlosti baklje, koja je tinjala na podu.

Kao i uvek, nosio je crno odelo, belu košulju sa riševima, crnu kravatu i crni kalifornijski šešir.

Stade raširenih nogu, držeći u svakoj ruci uperen po jedan poniklovan revolver, kalibra „45“.

— Milo nam je, Džeronimo, što govoriš o prijateljima! Stani tamo preko puta, inače ćeš se odmah naći kod svojih prijatelja u paklu!

Hotelijer pređe preko ulice i stade pored ljudi, koji su sa rukama u vis stajali uza belo okrečeni kućni zid.

Zavlada tišina u glavnoj ulici Martinija.

Vajat je računao s tim da svakog trenutka mogu iz drugog nekog skrovišta banditi da nagrnu na ulicu da bi oslobodili svoje drugove.

Ali se ništa slično nije dogodilo. Najverovatnije su banditi verovali da se još mnogo maršalovih pomoćnika krije u mraku.

Vajat dade znak Holideju. On mu se približi.

— Tamo iza ugla kuće leži Kilbi. Teško je ranjen.

— Idem da pogledam. — Okrenuvši se, kockar viknu glasno: — Luk, ostanite na mestu sa svojim ljudima.

Holidej stavi revolver u futrolu i ode iza ugla kuće, gde je ubica Kilbi ležao teško ranjen. Odnese ga do hotela, gde ga u jednoj sobi položi na sto i pregleda mu rane.

Jedan jednooki mladić iziđe iz jedne kuće i priđe maršalu.

— Ovde sasvim blizu je zatvor, mister Erp. Dobro je što ste počistili bandu. Uveren sam da će većina od njih visiti!

Posle nekoliko minuta nađoše se u zatvoru gradića Martinija Fin Klanton i njegovi „prijatelji“.

Ranjene bandite takođe donesoše u zatvor, gde im je lekarsku pomoć ukazao stari doktor Fernandez.

Maršal nađe Džordžijanca u hotelskoj sobi.

Kockar je obema rukama bio naslonjen na sto i posmatrao upalo lice ubice Kilbija.

Kada mu maršal priđe, reče polako:

— Umire! — Odmah zatim nastavi: — Više mu ne mogu pomoći. Oba metka su bila smrtonosna.

Vajat se nervozno šetao po prostoriji.

Minuti su sporo odmicali...

Trajalo je još skoro četvrt sata dok se ugasio život šerifovog ubice...

Dok Holidej izađe.

Vajat pođe za njim i napolju u hodniku pruži mu ruku.

— Ne znam šta da kažem, Dok...

— Najbolje ništa, — odgovori Holidej i stavi u usta jednu od svojih ruskih cigareta.

— Kako ste me tako brzo pronašli?

Kroz oblak dima Džordžijanac odgovori:

— Tamo gore, u Nogalesu, nalazi se jedna divna devojka po imenu Končita...

— A gde je Luk Šort?

Kockar se nasmeja zagonetno.

— Luk? On je tamo gde mu je mesto. Lično ste se postarali da postane šerif u Tombstonu.

Pošto se maršal uverio da je Fin Klanton u zatvoru Martinija, uskoro napusti grad sa Dokom Holidejem da bi na reci Lujlan dočekao tajanstvenog šefa ljudi sa vešalima.

K R A J

Pišite nam!

**Odgovore
na vaša
pisma
naći ćete
u**

PANORAMI

**SVAKOG
1, 10. i 20.
U
MESECU**

CRTANI ROMANI

ČITAJTE SLEDEĆI ROMAN

**SVAKOG 1-og, 10-og i 20-og
U MESECU NOVA SVESKA!**

64 STRANE - 2 DINARA!

Izdaje i štampa NIP „FORUM“, Novi Sad, Vojvode Mišića 1. Odgovorni urednik:
SVETOZAR TOMIĆ. Korišćenje i izbor: D. MILOSAVLJEVIĆ. Pretplata: na 3 meseca
18 dinara, na 6 meseci 36 dinara, na jednu godinu 72 dinara. Za inostranstvo cene
su dvostruke. Uplatu vršiti na tekući račun 657-1-255 sa naznakom za „Vajat Erpa“

10. april 1971.